

Handläggare
Stefan Larsson Lindmark,
Elisabeth Forsberg Uvemo,
Catharina Sackemark Larsson,
Gunilla Axenbo, Peter Fahlander,
Peter Bergeå, Per Janson,
Malin Boman, Ingrid Olsson

Till
Utbildningsnämnden
2019-01-31

Verksamhetsplan 2019 för Utbildningsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förslaget till verksamhetsplan och budget för 2019 godkänns.
2. Nämnden begär godkännande hos kommunstyrelsen av omslutningsförändringar motsvarande 1 855 mnkr, bilaga 2.
3. Nämnden delegerar till utbildningsdirektören att besluta om fördelning av den del av statsbidraget för stärkt likvärdighet som inte fördelas i den socioekonomiska modellen, avsnitt 4.
4. Ersättningar till skolor inom egen regi, fristående verksamhet och interkommunal verksamhet godkänns, bilaga 5.
5. Verksamhetsförändringar godkänns enligt avsnitt 1.3.
6. Resultatenheter och anslagsenheter för 2019 godkänns enligt avsnitt 4 samt bilaga 2 och 3.
7. Modell för prissättning vid försäljning godkänns, bilaga 7.
8. Kostnader för köp från serviceförvaltningen fördelas ut till enheterna, bilaga 9.
9. Kostnader för it-system och systemförvaltning fördelas ut till enheterna baserat på elevantalet och antal anställda under höstterminen 2018, bilaga 10.
10. Plan för upphandling godkänns, bilaga 11.
11. System och plan för intern kontroll godkänns, bilaga 12.
12. Nämnden ansöker om medel inom ramen för stadens kompetensutvecklingssatsning, avsnitt 3 och bilaga 15 a-f.
13. Verksamhetsplanen överlämnas till kommunstyrelsen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Innehållsförteckning

Inledning	5
Skolan skapar förutsättningar och möjligheter för Stockholms barn och unga	5
Nämndens ansvar	7
Nämndens strategiska prioriteringar 2019	7
Ekonomiska förutsättningar	8
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	10
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	10
Samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen	10
NySTART Stockholm	11
Pedagogikcollege och vård- och omsorgscollege	11
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	12
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	14
Ökad likvärdighet	19
System för systematiskt kvalitetsarbete	21
Utveckling av undervisning/utbildning	23
Elefhälsa och elever i behov av särskilt stöd	24
Digitalisering	27
Studie- och yrkesvägledning	28
Prao (praktisk arbetslivsorientering)	28
Nyanlända elever	29
Förskoleklass	29
Fritidshem och fritidsklubb	30
Grundsärskola	30
Kultur i skolan	31
Söka skola	32
Aktuella lagändringar	32
Aktuella verksamhetsförändringar	33
Gymnasieutbyggnad	34
Kommunfullmäktiges och nämndens indikatorer och aktiviteter	37
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	40

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	42
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	42
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	43
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	46
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	46
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	48
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	51
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	51
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	53
Vägar in i lärarkyrket.....	53
Medel för kompetensutveckling 2019	55
Stärkta karriärvägar och utvecklingsmöjligheter	56
Ledarskapsprogram för chefer i skolan.....	56
Ledarskapsprogram för blivande chefer i förskolan	56
Kompetensutvecklingsinsats kring skolans medicinska ansvar	57
En bra arbetsmiljö och attraktiva anställningsvillkor.....	57
Lön som verktyg för verksamhetsutveckling	58
Pilotprojekt kompletterande kompetenser	59
Samverkan med lärosäten	59
Utveckling av upphandling och inköp	60
Intern kontroll.....	61
eDok - ärende- och dokumenthantering	61
Kommunfullmäktiges och nämndens indikatorer och aktiviteter	61
4. Uppföljning av ekonomi	63
Nämndens ekonomiska förutsättningar.....	63
Förskola.....	67
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	68
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	75
Nämnd och övergripande administration.....	79
Investeringar.....	79
Resultatenheter och anslagsenheter.....	79
Omslutningsförändringar	80

Bilagor

Bilaga 1 Schablonggrundande samt interkommunala barn och elever 2019

Bilaga 2 Obligatoriska bilagor

Bilaga 3 Anslagsenheter

Bilaga 4 Kommunala grund- och gymnasieskolor

Bilaga 5 Ersättningar till skolor i egen regi, fristående verksamhet och interkommunal verksamhet

Bilaga 6 Regler för resultatenheter

Bilaga 7 Modell för prissättning av tjänster från avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa

Bilaga 8 a och 8 b Riktlinjer samt fördelning av investeringsmedel

Bilaga 9 Prislista serviceförvaltningen

Bilaga 10 Prislista it

Bilaga 11 Plan för upphandling

Bilaga 12 System för intern kontroll samt internkontrollplan och väsentlighets- och riskanalys

Bilaga 13 Lokalprojekt med hyreskostnader som faller ut 2019

Bilaga 14 Kompetensförsörjningsbilaga

Bilaga 15 a-f Ansökningar om medel inom ramen för stadens kompetensutvecklingsåtgärd, i prioritetsordning

Bilaga 16 Pågående och planerade digitaliseringsprojekt

Bilaga 17 Målstruktur verksamhetsplan 2019

Bilaga 18 Organisationskiss

Inledning

Skolan skapar förutsättningar och möjligheter för Stockholms barn och unga

Alla barn i Stockholms skolor ska få en bra kunskapsutveckling som skapar förutsättningar för en bra framtid och möjliggör för dem att göra sina egna livsval oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har.

Elevernas måluppfyllelse och skolornas resultat ska förbättras i hela staden. Förvaltningen arbetar strukturerat och förebyggande för att identifiera skolor i behov av stöd genom dialog, datainsamling, analys och löpande insatser under hela året. Genom att regelbundet följa upp indikatorer över utvecklingen i respektive stadsdelsnämndsområde och för varje skola, sätts rätt åtgärder in vid en negativ resultatutveckling. Varje chefsnivå har ett ansvar att vidta åtgärder och att tidigt signalera vid en negativ utveckling av skolans resultat. Resultatdialoger håller samman det systematiska kvalitetsarbetet. Alla yrkesgrupper inom utbildningsförvaltningen har ett ansvar för att utveckla och systematiskt förbättra verksamheterna för att göra det möjligt för alla elever att nå sina mål.

Arbetet utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete leder och utvecklar varje chef sin verksamhet utifrån stadens vision. Medarbetarna är den viktigaste resursen i Stockholms förskolor och skolor. De är både förebilder och ledare för barn och elever. Ledarskapet på alla nivåer ska skapa förutsättningar för goda kunskapsresultat och ett positivt och utvecklande arbetsklimat med demokratiska arbetsformer.

I Stockholms förskolor och skolor bedrivs ett aktivt och långsiktigt arbete för att motverka skillnader och öka likvärdigheten så att alla barn och elever ska få bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling. I detta ingår att i tidig ålder identifiera elevers behov av särskilt stöd och sätta in åtgärder. Samverkan med olika aktörer inom och utanför den kommunala organisationen ger ytterligare kraft i det arbetet.

Alla familjer vill att deras barn och ungdomar ska lyckas och må bra. Alla människor är unika och behöver olika stöd och stimulans för att lära och utvecklas. Därför ska skolan kompensera för bakgrundsfaktorer som forskningen visar annars kan påverka kunskapsutvecklingen. Det kan handla om föräldrars utbildningsnivå, att familjen har försörjningsstöd eller att eleven är ny i Sverige. Förvaltningen arbetar för att fördela resurser mellan enheter med olika förutsättningar, men också på individnivå för att möta varje elevs behov med rätt kompetens. Även elever med hög studietakt ska få stimulans, stöd och utmaningar för att nå så långt som möjligt.

I stadens skolor råder nolltolerans mot kränkningar. Varje skola ska dokumentera detta arbete och ska ha en plan mot kränkande behandling. Förvaltningen ska säkerställa att alla skolor har

väl fungerande rutiner mot kränkande behandling och arbetar aktivt förebyggande mot alla sorters kränkningar genom evidensbaserade metoder.

Antalet elever och medarbetare i stadens skolor ökar för varje år. Växande elevkullar och kommande pensionsavgångar gör att Stockholms stad har skapat tydliga strategier för att behålla, utveckla och rekrytera medarbetare samt chefer. Medarbetarna erbjuds kompetensutveckling, god löneutveckling, karriärmöjligheter, forskarsatsningar och kollegialt lärande i nätverk. Det stärker medarbetarnas utvecklingsmöjligheter, bidrar till att fler vill bli lärare och lockar nyutexaminerade lärare att söka arbete i Stockholms stad.

Lokalkapaciteten ökas genom att nya skolor byggs varje år och genom utbyggnad, provisoriska skollokaler och inhyrning.

Utbildningsförvaltningen arbetar för en skola som effektivt stödjer elevernas lärande och medarbetarnas kompetensutveckling. Arbetet ska fortsätta med att bygga upp och etablera en organisation och ett arbetssätt som stödjer digitaliseringen av verksamheten och som har förmåga att lyssna in och möta verksamheternas behov.

Stockholm både påverkas av och påverkar utvecklingen i omvärlden. FNs globala hållbarhetsmål "Agenda 2030" och lärande för hållbar utveckling ska vara en självklar del av skolornas verksamhet. Stockholm ska vara en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar stad och satsar på ett forskningsbaserat utvecklings- och förbättringsarbete. Hållbar skolutveckling kräver både tid, kompetens, motivation och uthållighet. Det finns inte en modell som passar överallt utan utvecklingsinsatser måste skräddarsys utifrån en noggrann analys av varje verksamhets behov och förutsättningar.

I läroplaner och andra styrdokument finns hållbarhetsmål som skolan ska leva upp till. Ett lärande för hållbar utveckling karaktäriseras av:

- demokratiska arbetssätt
- kritiska förhållningssätt
- ämnesövergripande samarbeten
- en mångfald av pedagogiska metoder och
- delaktighet och inflytande från eleverna

Undervisningen ska förbereda eleverna på ett aktivt deltagande i samhället och utveckla deras förmåga att ta personligt ansvar.

Skolprogrammet är en del av stadens strategi för att skapa förutsättningar och möjligheter för Stockholms barn och unga. Skolprogrammet beskriver värdegrund, utvecklingsområden och viktiga strategier för stadens kommunala skolväsende som omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. I programmet framgår vad elever, vårdnadshavare och medarbetare kan förvänta sig av stadens skolor och förskolor.

Alla barn är unika och alla barn och familjer har egna behov och preferenser som har betydelse för skolvalet. Stockholm ska ha en mångfald av skolor och pedagogiska inriktningar för att tillgodose detta. Utbudet att välja skola ska vara gott i hela staden. Fristående skolor är en viktig del av Stockholms utbildningssektor och bidrar, tillsammans med de kommunala skolorna, till att stärka Stockholm som kunskapsstad.

Nämndens ansvar

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- kommunens uppgifter som huvudman inom skolväsendet enligt skollagen för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, fritidshem och fritidsklubb
- att styra och stödja Stockholms stads skolors arbete mot de nationella målen samt Stockholms stads mål om kunskaps- och resultatutveckling
- elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande insatser i stadens kommunala skolor
- aktivitetsansvaret enligt skollagen, i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, för ungdomar som inte fullföljt gymnasiet
- att godkänna och utöva tillsyn av fristående förskolor, fristående fritidshem och pedagogisk omsorg enligt skollagen. Även att ha insyn i fristående skolor i enlighet med skollagen samt att hålla sig informerad om hur den fristående verksamheten utvecklas
- att i nära samverkan med stadsdelsnämnderna samordna frågor som är gemensamma för stadens förskolor samt att i dialog med stadsdelsnämnderna och fristående aktörer samordna gemensamma frågor för förskoleverksamheten i staden
- att ge tillstånd för och ha insyn i fristående verksamhetsutövare av barnomsorg på obekvämt arbetstid
- att godkänna och administrera ansökningar om barnomsorg på obekvämt arbetstid från vårdnadshavare samt att tillhandahålla omsorg på kvällar, nätter och helger för barn från sex år och fram till vårterminen då de fyller tretton år.
- att i samråd med kommunstyrelsen söka statsbidrag som gäller de pedagogiska verksamheterna, exempelvis grundskola och förskola

Nämndens strategiska prioriteringar 2019

De strategiska och prioriterade områdena för utbildningsnämnden är följande:

- Alla barns och ungdomars lärande, kunskapsutveckling och resultat i en trygg miljö
- Ökad likvärdighet
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Kompetensförsörjning
- Skolutbyggnad
- Samverkan och samarbete
- Ekonomi och effektivitet

All verksamhet bedrivs med barnen och ungdomarna i centrum och en god samverkan med deras vårdnadshavare är avgörande för att nå framgång. Förvaltningen intensifierar under året

arbetet för att öka likvärdigheten och förstärka det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan och skolan. Alla stockholmare ska kunna lita på att de kommunala skolorna har god kvalitet. Därför behöver alla processer som förvaltningen initierar och driver leda till att skillnaderna minskas i stadens skolor och leda till ökad måluppfyllelse för eleverna oavsett bakgrund. För att åstadkomma en god kunskapsutveckling för alla elever ska förvaltningen stärka samverkan med andra förvaltningar, myndigheter och civilsamhället, inte minst i socioekonomiskt svaga områden. Samarbete inom förvaltningen och mellan skolor och rektorer ska främjas – övergången mellan grundskola och gymnasieskola ska vara välfungerande. Alla kommunala skolor ska också ha ett aktivt och förtroendefullt samarbete med respektive stadsdelsförvaltning, framförallt när det gäller övergången mellan förskola och skola samt med socialtjänst och fritidsverksamhet för att möta elevers behov. Digitalisering ska genomgående användas som ett verktyg för att utveckla lärandet.

Förvaltningen prioriterar för *förskolan* särskilt tillsyn av fristående förskolor, kompetensförsörjningen i stadens förskolor, utvecklingsinsatser för en ökad digitalisering, insatser för implementering av förskolans reviderade läroplan och för att stödja utvecklingen av undervisningen i förskolan samt att följa upp kvalitet och likvärdighet i stadens förskolor. Inom *grundskolan* prioriteras att öka måluppfyllelsen, det systematiska kvalitetsarbetet, det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet, att tidigt identifiera elever med behov av särskilt stöd och vidta åtgärder, mottagande och undervisning av nyanlända elever samt kvaliteten i fritidshemmet. För *gymnasieskolan* prioriteras att öka måluppfyllelsen, det systematiska kvalitetsarbetet, det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet, utbildning inom introduktionsprogrammen, gymnasieutbyggnaden och samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen.

I samarbete med stadsdelsförvaltningar, socialförvaltningen och stadsledningskontoret ska förvaltningen fortsätta att, i enlighet med skolans värdegrund, stödja skolorna i att utveckla arbetet med bland annat våldsprevention, hedersrelaterat våld, normkritik och sexuella trakasserier.

Arbete med jämställdhet bedrivs på olika plan. Det är utifrån den lokala analysen av den enskilda skolans resultat och eventuella skillnader i resultat mellan pojkar och flickor på skolnivå som skolans insatser kan riktas mer adekvat. Finns det skillnader i resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv ska detta relateras till skolans organisation, elevsammansättning, undervisning, stödresurser, skolkultur med mera för att åtgärder ska kunna vidtas.

Den verksamhet och de mål som beskrivs i detta dokument har tagits fram med beaktande av barnkonventionens vägledande principer och övriga artiklar.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges budgetram för utbildningsnämnden uppgår till 19 513,3 mnkr på kostnadssidan och 594,9 mnkr på intäktssidan, netto 18 918,4 mnkr. Budgeten för investeringar uppgår till 135,0 mnkr.

Budgeten innebär en nettoökning med 814,7 mnkr jämfört med 2018, varav 436,7 mnkr avser volymförändringar. Förändringen i utbildningsnämndens budgetram 2019, jämfört med budget 2018, beror främst på ökade prestationsersättningar då antal elever ökar och på höjda schablonbelopp från kommunfullmäktige. Schablonerna höjs med 2,0 procent för förskola, fritidshem, fritidsklubb, grundskola åk F-9, grundsärskola, gymnasieskola och 1,9 procent för gymnasiesärskola.

Budget per verksamhetsområde 2019 samt jämförelse med 2017 och 2018

Driftverksamhet, mnkr	Utfall 2017	Budget 2018 (VP)	Slutlig Budget 2018	Prognos november 2018	Budget 2019 (VP)
Förskola	2 545,8	2 579,0	2 622,3	2 615,3	2 671,8
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	11 878,8	12 158,9	12 543,8	12 344,4	12 688,1
<i>varav Grundskola inklusive fritidshem</i>	11 539,0	11 755,6	12 094,1	11 948,6	12 256,9
<i>varav Grundsärskola</i>	339,8	403,3	449,7	395,8	431,2
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	2 853,6	2 997,5	3 027,6	2 999,6	3 179,5
<i>varav Gymnasieskola</i>	2 632,5	2 811,3	2 831,8	2 791,4	2 980,0
<i>varav Gymnasiesärskola</i>	221,1	186,2	195,8	208,2	199,5
Nämnd och övergripande administration	347,9	368,3	369,3	402,5	379,1
Summa drift netto	17 626,1	18 103,7	18 563,0	18 361,8	18 918,5
Investeringar	102,5	135,1	140,6	140,6	135,0

Kommunfullmäktiges budget grundas på barn- och elevantal i de olika verksamheterna våren 2018. Budget till utbildningsnämnden fördelas med schabloner per barn/elev och med anslag, som är specifika belopp riktade till olika ändamål. Schablonen avser att täcka merparten av kostnaderna för verksamheten. Prestationsförändringar (ändringar i barn- och elevantal) som beräknas påverka budgeten anges i månads- och tertialrapporter till kommunstyrelsen under året. Uppgifter kring antal schablongrundande barn och elever finns i bilaga 1. Bilaga 2 innehåller av stadsledningskontoret särskilt efterfrågade budgetuppgifter. Samtliga grund- och gymnasieskolor framgår i bilaga 4.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Nämndmål:

Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning, eller arbete.

Samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen fortsätter att samarbeta kring frågor om unga utanför arbetsmarknaden, unga nyanlända, yrkesutbildningar och det kommunala aktivitetsansvaret. Som utgångspunkt för det fortsatta gemensamma arbetet finns en samlad analys med syfte att förstärka insatserna för att samtliga unga ska studera eller arbeta. Det handlar bland annat om att fokusera på det förebyggande samt det uppsökande arbetet i samverkan mellan förvaltningarna.

Projektet SUSA påbörjades 2016 i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen. Syftet är att utveckla metoder och arbetssätt för att stödja elevernas övergång till gymnasiet samt för att möjliggöra ett återinträdande i gymnasieskolan. Projektet är under 2019 i slutskedet av genomförandefasen och beräknas under läsåret 2018/2019 arbeta med cirka 100 deltagare på 16 kommunala grundskolor inom socioekonomiskt utsatta områden. I samband med att projektets metod har utvecklats och förfinats har det totala deltagarantalet reviderats till 300 under projektiden. Ett arbete pågår nu för att i samarbete med ESF-rådet utveckla arbetet.

Förstärkta vidaregångar är ett treårigt metodutvecklingsprojekt i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen. Två coacher från Jobbtorg unga Globen stöttar eleverna på Enskede gårds gymnasium i vidaregången från skolan. Coacherna träffar främst elever som går sitt sista år på skolan. Målet är att genom samverkan ta fram en modell där elever på introduktionsprogrammen, under skoltiden, får en etablerad kontakt mot arbete eller vidare studier. Projektet påbörjades under vårterminen 2018.

Utbildningsförvaltningen deltar i projektet *Fler vägar in - breddad rekrytering* som arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för. Projektet finansieras av Europeiska socialfonden, ESF, och syftar till att identifiera arbetsuppgifter för personer med funktionshinder genom att

anpassa och avgränsa vissa arbeten för att på så vis bättre utnyttja befintliga medarbetares kärnkompetens och samtidigt skapa fler möjligheter för andra personer att delta utifrån sina specifika kunskaper och förmågor.

Förvaltningen fortsätter att samverka med arbetsmarknadsförvaltningen för att utarbeta och utveckla arbetssätt och metoder till stöd för ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasieskolan eller avsluta med ofullständiga betyg. *Handlingsplanen för kommunens aktivitetsansvar* har reviderats och är framtagna med hänsyn till bestämmelserna i skollagen om *kommunala aktivitetsansvaret* och med stöd av Skolverkets allmänna råd och tillhörande kommentarer.

Dessutom fortsätter samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen för *sömlösa övergångar mellan språkinträdning och komvux* genom bland annat Elevteam komvux som består av studie- och yrkesvägledare, kurator och språkstödare. Elevteamets arbete syftar till att öka andelen elever från språkinträdning som går vidare till studier på vuxenutbildningen, utveckla metoder för stöd till elever vid övergång från språkinträdning till vuxenutbildningen och under studier och att utveckla en struktur för samverkan mellan arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

NySTART Stockholm

Förvaltningen har beviljats medel från ESF för ett treårigt projekt inom START Stockholm med start den 1 januari 2018. Målgruppen är ungdomar i gymnasiet som har stora brister i sin skolbakgrund och som bedöms ha omfattande behov av stöd. Varje ungdom får en egen coach som följer med i kontakter och möten kopplade till skolstarten eller annan insats och återkommande under två år. Aktiviteter har påbörjats och två coacher har börjat träffa ungdomar från tre olika gymnasieskolor med elever tillhörande målgruppen.

Pedagogikcollege och vård- och omsorgscollege

Arbetet med att inom pedagogikcollege ta fram en sammanhållen yrkesutbildning som är ett känt och attraktivt gymnasieval för elever som vill arbeta med barn och ungdomar i framtiden ska fortsätta, liksom arbetet för att främja motivation och öka lärandet hos eleverna.

Samarbetet med stadsdelsförvaltningar och grundskolan kopplat till det arbetsplatsförlagda lärandet och utbildningen för handledare ska fördjupas och samarbete mellan lärare samt utveckling av det ämnesövergripande arbetssättet i utbildningen främjas. Arbetet med det internationella utbytesprogrammet Erasmus+ ska vidareutvecklas.

Konceptet vård- och omsorgscollege bygger på ett samarbete utifrån regionala och lokala förutsättningar i samverkan mellan skola och arbetsliv. Stadens vård- och omsorgscollege kommer under 2019 att arbeta med att få fler att känna till vård- och omsorgsprogrammet, öka antalet elever som söker till en kvalitetssäkrad vård- och omsorgsutbildning samt skapa och synliggöra tydliga karriärvägar för verksamma undersköterskor, exempelvis yrkeshögskoleutbildningar. Utbildningsanordnare kommer inom ramen för samverkan att arbeta aktivt med att alla elever på vård- och omsorgsprogrammet uppnår kraven för yrkesexamen samt diplom

från Vård- och omsorgscollege. Vård- och omsorgscollege verkar också för att lyfta arbete inom äldreomsorg och LSS-verksamheter i nära samverkan med arbetsliv, äldreförvaltning och socialförvaltning.

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	289 st	250 st	9 000 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	121 st	120 st	1 050 st	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	3 500 st	3 500 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	78 st	74 st	9 000 st	Tertial

Kommunfullmäktiges Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Nämndmål:

Förebyggande arbete leder till en säker stad

Förväntat resultat

Förebyggande arbete tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och polis och insatser för barn och elever i behov minskar bakgrundsorsaker till brott och otrygghet. Organisationen av förebyggande säkerhetsarbete och krishantering är sådan att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

I samarbete med stadsdelsförvaltningar och stadsledningskontorets centrala samordnare mot våldsbejakande extremism och radikaliserings ska förvaltningen stödja skolorna i att utveckla arbetet med våldsprevention och normkritik. Samarbetet mellan skola och socialtjänst ska också stärkas för att stödja skolorna och stadsdelsförvaltningarna i det fortsatta arbetet med våldsprevention. Under 2019 kommer bland annat utbildningar, i samverkan med socialförvaltningen, att genomföras kring hur orosanmälningar till socialtjänsten görs för att säkerställa att alla skolor har välfungerande rutiner. Genom att förtydliga roller och ansvarsområden finns möjlighet att förbättra detta område. Relevant personal ska under 2019 genomgå den webbaserade grundutbildningen inom våldsbejakande extremism. Utbildningsnämndens handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism ska revideras till tertialrapport 1.

I stadens skolor råder nolltolerans mot kränkningar. Varje skola ska dokumentera detta arbete och ska ha en plan mot kränkande behandling. Skolornas anmälningar och utredningar som gäller kränkningar mellan personal-elev, elev-personal, upprepade kränkningar elev-elev samt kränkningar av sexuell karaktär följs upp kontinuerligt av förvaltningen.

För tidiga och tvärprofessionella insatser krävs samarbete med bland annat socialtjänst, landsting, vårdnadshavare och polis. Förvaltningen ska verka för att etablera verksamhet i samtliga stadsdelsförvaltningar i samverkan med socialtjänsten i syfte att tidigt fånga upp barn och unga som befinner sig i riskzon. Förvaltningen ska också utveckla samarbetet med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna kring elevers skolfrånvaro för att se till att alla elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Bland annat kommer förvaltningarna att samarbeta för att utveckla arbetet med skolsociala team. Denna satsning syftar till ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden.

Alla huvudmän är skyldiga att anmäla till hemkommunen när en stockholmselev har upprepad eller längre frånvaro. Hemkommunen har ett ansvar att handlägga de ärendena för att se till att även dessa elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Under 2019 fortsätter arbetet med att utveckla såväl den centrala förvaltningens som skolornas krisledning och säkerhetsarbete. Skolorna ska kunna få stöd att genomföra olika övningar, som utrymning, inrymning och krisledning. En övningsplan ska tas fram i syfte att skapa framförhållning och tydlighet. Planen ska kunna användas som mall av skolenheterna.

Utbildningar genomförs återkommande i skolornas brandsäkerhetsarbete (SBA).

Arbetet fortsätter för att öka rapporteringsbenägenheten i händelsehanteringssystemet KIA, liksom att öka rapporteringen av skadekonton, det vill säga skador under självrisk, samt egendomsskador över självrisk. Genom detta arbete kan skolorna få de försäkringspengar de har rätt till och ett tillförlitligt underlag om inträffade händelser.

Förvaltningen fortsätter under året utvecklingen av det informationssäkerhets- och data-skyddsarbetet. För att säkerställa att förvaltningen följer gällande regler och processer inom informations- och dataskyddsområdet har nämnden under 2018 utsett ett dataskyddsbud.

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	--	100 %	Tas fram av nämnd	År

Kommunfullmäktiges Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Nämndmål:

1.3.0 Alla förskolor i staden ska erbjuda en utbildning och undervisning med god kvalitet som gynnar barnens lärande och utveckling

Förväntat resultat

Den långsiktiga effekten av förvaltningens arbete med samordning, uppföljning, tillsyn och utveckling av stadens förskolor är att barn i Stockholm ges en likvärdig förskola och pedagogisk omsorg med god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

Valfriheten mellan olika förskolor och inriktningar är viktig och det ska finnas en mångfald av olika alternativ för vårdnadshavare att välja mellan.

I staden går cirka 53 000 barn i förskola varav cirka 32 000 i kommunala förskolor och 21 000 i fristående förskolor. Cirka 1 000 barn är inskrivna i pedagogisk omsorg.

Förvaltningen ska ha en nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna i frågor som är gemensamma för stadens förskolor. Det gäller framförallt samordning av kompetensutvecklings- och kompetensförsörjningsinsatser samt av stadens riktlinjer och policydokument. Det gäller även genomförande av digitalisering samt utveckling och förvaltning av stadsövergripande verksamhetssystem. Förvaltningen kommer under 2019 att prioritera följande:

- Tillsyn av fristående förskolor
- Genomföra stadsövergripande strategier och aktiviteter för att säkra kompetensförsörjningen av barnskötare, förskollärare och förskolechefer i stadens förskolor.
- Ta fram en handlingsplan med förslag till åtgärder för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare
- Samordna utvecklingsinsatser och medverka till en ökad digitalisering inom förskolan
- Utbildningsinsatser för implementering av förskolans reviderade läroplan och för att stödja utvecklingen av undervisningen i förskolan
- Följa upp kvalitet och likvärdighet i stadens förskolor bland annat genom Förskole-rapporten, analys av statistik och dialog med stadsdelsförvaltningarna om deras kvalitetsredovisningar

Systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningsnämnden ansvarar i samarbete med kommunstyrelsen för uppföljning av stadens förskola. Det innebär att förvaltningen på olika sätt följer upp utvecklingen och resultat i förskolan.

Förvaltningen tar fram en stadsövergripande Förskolerapport för förskola som innehåller en analys av utvecklingen inom området. Syftet med rapporten är att på ett överskådligt och lättillgängligt sätt redovisa en samlad lägesbeskrivning om förskolan i staden, både i egen regi och fristående verksamheter. Rapporten möjliggör jämförelser över tid liksom jämförelser mellan olika delar av staden vilket i sin tur genererar en möjlighet till att utarbeta tidsserier och prognoser. Förskolerapporten kan bidra till att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på både stadsdelsnämnds- och stadsövergripande nivå samt utgöra ett underlag till kommunfullmäktiges prioriteringar.

Stadsdelsnämnderna lämnar varje år en kvalitetsredovisning där de beskriver måluppfyllelsen och utvecklingen i sina förskolor. Kvalitetsredovisningarna är ett viktigt underlag då förvaltningen sammanställer Förskolerapporten. Förvaltningen lämnar återkoppling på stadsdelsnämndernas kvalitetsredovisningar i syfte att synliggöra resultatutvecklingen samt att utveckla stadens systematiska kvalitetsarbete.

Utvärdering av kommunal förskola i form av analysstöd

Utifrån de slutsatser som förvaltningen gjort i utvärderingen av de kommunala förskolorna de senaste åren kommer analysstöd att erbjudas till förskolechefer i kommunala förskolor som stöd för deras kvalitetsarbete. Fokus kommer att vara på den nationella målstyrningen i en kommunalt styrd verksamhet. Inriktning och syfte med uppdraget tas fram i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och utifrån föregående års resultat av utvärderingar. Resultatet ska användas som rekommendationer och det återkopplas till stadsdelsförvaltningen.

Forskning och utveckling (FOU)

Under de senaste åren har staden förstärkt samarbetet med närliggande lärosäten bland annat genom övningsförskolor, centrum för professionsutveckling och Förskolesummit där forskare och pedagoger möts. Under 2019 kommer förvaltningen att stärka FoU-arbetet i förskolan och kartlägga de utvecklingsarbeten som pågår i stadsdelsförvaltningarna och den spetskompetens som finns bland förskollärare i förskoledidaktik. Syftet är att skapa möjligheter för att ta tillvara och sprida kompetens inom staden på ett annat sätt än vad som görs idag.

Förvaltningen kommer också att arbeta för att ge förskollärare och förskolechefer möjlighet till professionsutveckling och praxisnära forskning för att utveckla undervisningen i förskolan. Därför kommer förskolechefer i staden att erbjudas att ingå i forskningscirkel med fokus på deras pedagogiska ledarskap men också högskolekurser om undervisning i förskola.

Godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för pedagogisk omsorg

Förvaltningen har påbörjat en översyn av godkännandeprocessen avseende nya fristående förskolor och pedagogisk omsorg, i huvudsak i förhållande till de nya bestämmelser som införts i skollagen om ägarprövning och som börjar gälla den 1 januari 2019. I detta utvecklingsarbete ingår också att revidera och förenkla de blanketter som används för att underlätta för sökande att skicka in en komplett ansökan. Detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta under 2019.

Tillsyn av fristående förskolor, pedagogisk omsorg, fristående friliggande fritidshem och annan fritidsverksamhet

Nämnden har tillsynsansvar över cirka 560 fristående förskolor, 180 pedagogisk omsorg samt 26 friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet. Under 2018 avslutades den nuvarande tillsynsnyckeln vilket innebär att alla fristående förskolor, pedagogisk omsorg, fristående friliggande fritidshem och annan fritidsverksamhet har fått tillsyn sedan den nya skollagen kom 2011.

2019 påbörjas därmed en ny tillsynsnyckel. Utifrån erfarenheterna från den avslutade tillsynsnyckeln anser förvaltningen att det är rimligt att besöka alla verksamheter igen inom en sexårsperiod. Det innebär att det också kommer att finnas utrymme att handlägga komplicerade ärenden, exempelvis omfattande tillsyner, eventuella vitesförelägganden och återkallelser av godkännanden. Det skapar också förutsättningar för att hantera mer akuta tillsynsärenden som ligger utanför den planerade nyckeln. Med en tillsynsnyckel på sex år genomför förvaltningen cirka 105 tillsyner per år med tillhörande uppföljningar. För 2019 kommer tillsynen av fristående förskolor att prioriteras.

Tillsynen kommer i större utsträckning att fokusera på huvudmännens ansvar för utbildningen, i syfte att på ett effektivare sätt få till stånd positiva förändringar i verksamheterna. För att uppnå detta planerar förvaltningen att genomföra en samlad tillsyn i de fall en huvudman driver flera förskolor. Förvaltningen bedömer att detta ger bättre förutsättningar för huvudmannen att omgående vidta förbättringsåtgärder i hela sin verksamhet.

I samband med införandet av barn- och elevregistret (BER) fortsätter förvaltningen utvecklingen av den så kallade Egenkontrollen genom att bygga in denna i systemet. Egenkontrollen genomförs av samtliga fristående förskolor och pedagogisk omsorg en gång per år. Då redovisas bland annat andel legitimerade förskollärare, personaltäthet och ramöppettiderna. Resultaten från egenkontrollen kommer att utgöra en del av underlaget för tillsynsarbetet under 2019.

I den regelbundna tillsynen kontrollerar förvaltningen bland annat att andelen förskollärare i de fristående förskolorna är tillräckligt hög för att säkerställa en kvalitativ undervisning, att förskolor och pedagogiska omsorger följer Stockholms stads ramöppettider och att det finns alternativ förskola/verksamhet då ordinarie verksamhet har stängt, exempelvis för planering eller semester. I tillsynen ingår också att säkerställa att de fristående förskolorna har rutiner för att stärka barns språkutveckling och stödja barns flerspråkighet.

Inom ramen för tillsynsverksamheten fortsätter arbetet med att utveckla rådgivning och vägledning till de fristående förskolor och pedagogisk omsorg där tillsynen visar på brister i verksamheten. Bland annat kommer stadens hemsida för enskilda anordnare (www.stockholm.se/ef) att uppdateras med flera vägledande dokument.

Stadsövergripande kompetensutvecklingsinsatser i förskolan

Utbildningsförvaltningen kommer tillsammans med stadsdelsförvaltningarna att genomföra kompetensutvecklingsinsatser riktade främst till chefer i stadens förskolor. Syftet är att bidra till likvärdighet, ökad kompetens och verksamhetsutveckling inom centrala utvecklingsområden för stadens förskolor.

Förskolesummit

Förvaltningen kommer att genomföra Förskolesummit i juni 2019. Konferensen genomförs i samverkan med Stockholms universitet och ska möjliggöra meningsskapande möten mellan forskare och praktiker. Konferensen vill, genom aktuell forskning, ge en övergripande bild av förskolan nationellt och även internationellt. Konferensens syfte är att verka för ett fokus på förskolans uppdrag som utbildningsform och bidra till verksamhetsutveckling som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Stöd i implementering av reviderad läroplan för förskolan

Förordningen om ny läroplan, Lpfö18, träder i kraft den 1 juli 2019. Förvaltningen kommer att erbjuda stöd i implementeringen av den reviderade läroplanen för förskolan. Insatserna riktar sig främst till förskolechefer. Insatserna inleds i mars 2019 med föreläsningar som erbjuds till förskolechefer i både fristående och kommunala förskolor. Förvaltningen kommer i samverkan med stadsdelsförvaltningarna att uppdatera kriterierna för stadens webbaserade kvalitetsindikator utifrån den reviderade läroplanen.

Förvaltningen kommer att genomföra två riktade utbildningsinsatser för förskolechefer i kommunala förskolor under 2019 för att stödja det pedagogiska ledarskapet. Den ena insatsen är en kommunförlagd kurs om 7,5 högskolepoäng som finansieras av Skolverket som kommer att erbjudas för cirka 100 förskolechefer eller biträdande förskolechefer. Centralt i kursen är att diskutera innebörder i, och relationen mellan, begreppen utbildning, undervisning och lärande.

Den andra satsningen innebär att en förskolechef från varje stadsdelsförvaltning får möjlighet att ingå i en forskningscirkel tillsammans med kollegor och forskare från Malmö högskola. Syftet med forskningscirkeln är att undersöka och fördjupa kunskaperna om förskolechefernas pedagogiska ledarskap i förhållande till de förskolor de leder.

Digitalisering i förskolan

Förvaltningen kommer att ha en fortsatt nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna i frågor som rör genomförande av digitalisering samt utveckling och förvaltning av stadsövergripande verksamhetssystem. Under 2019 kommer Skolplattformens system för närvaro/frånvaro, pedagogiska planering och uppföljning samt kommunikation mellan förskola och hem att införas fullt ut i stadens kommunala förskolor.

Digitalisering skapar förutsättningar för nya arbetssätt och en hög pedagogisk kvalitet för barnen i förskolan. It är en resurs för barnens lärande och det ställer krav på utveckling av de pedagogiska systemen. Förvaltningen ska därför utveckla olika samverkansformer med

stadsdelsförvaltningarna för att systemen ska stödja förskolornas behov i det pedagogiska arbetet och för att minska administrationen.

Förvaltningen kommer i samarbete med stadsdelsförvaltningarna att starta tre nätverk för programmering för förskolepersonal. Syftet är att höja kunskapsnivån om programmering i förskolan och att utveckla arbetet med det kollegiala lärandet kring programmering. Deltagarna i nätverken kommer att ha ledande roller i sina respektive stadsdelsförvaltningar för att sprida arbetet med programmering i sina förskolor.

Förvaltningen kommer tillsammans med representanter från stadsdelsförvaltningarna att samordna förskolans föreläsningar och deltagande i SETT-mässan 2019, då en av dagarna har fokus på användandet av digitala verktyg i förskolan.

Förvaltningen kommer att följa upp förskolans utvecklingsarbete med digitalisering bland annat genom förskoleundersökningen till vårdnadshavarna, medarbetarenkäten, en riktad enkätundersökning till stadens förskolechefer och den webbaserade kvalitetsindikatorn i förskolan.

Insatser för att få fler barn att delta i förskola

Förskolans pedagogiska verksamhet utrustar barnen med väsentliga förmågor, kunskaper och sociala färdigheter. En förskola av god kvalitet ger barnen bättre förutsättningar att nå sina kunskapsmål och att trivas i skolan. Barn som deltar kontinuerligt i förskolan förbättrar sitt lärande och sin språkliga utveckling.

Utbildningsförvaltningen ska i sin samordnande roll samverka med stadsdelsförvaltningarna för att öka andelen inskrivna barn i förskolor där inskrivningsgraden är låg med fokus på områden med mindre socioekonomiskt gynnsamma förutsättningar, bland annat genom introduktionsförskolor. Introduktionsförskolor ska fungera som en introduktion till ordinarie förskola för barnen samtidigt som föräldrar ska ges en ökad kunskap och beredskap att ta aktiv del i samhället.

Nämndmål:

1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot, är delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Återkopplingen till eleverna är en central del i undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Digitala verktyg är en naturlig del av undervisning, kommunikation och uppföljning. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer för att utveckla verksamheten.

I stadens 139 kommunala grundskolor går närmare 76 000 elever, varav cirka 8 670 elever i förskoleklass. I fritidshemmet (förskoleklass till och med årskurs 3) går cirka 33 500 elever och i den öppna fritidsverksamheten för elever i årskurs 4-6 cirka 10 800 elever.

I de 28 kommunala gymnasieskolorna går drygt 15 800 elever och i gymnasiesärskolan går cirka 325 elever.

Ökad likvärdighet

Kunskapsuppdraget står i fokus i stadens skolor. Att öka likvärdigheten mellan skolor, både när det gäller förutsättningar och förmåga att uppnå goda resultat är en stor utmaning för förvaltningen. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få möjlighet att lyckas. Förutsättningar och möjligheter till en bra framtid och att kunna göra egna livsval ska finnas oavsett bakgrund och geografisk bostadsort. En viktig del i detta är att i tidig ålder identifiera elever med behov av särskilt stöd.

Andelen elever som blir behöriga till gymnasieskolan efter grundskolan, liksom andelen elever med examensbevis från gymnasieskolan, ska öka. Av grundskoleeleverna som lämnade årskurs 9 efter läsåret 2017/2018 erhöll 86,9 procent behörighet till nationella program i gymnasieskolan. Från läsåret 2017/2018 erhöll 86 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, oavsett studielängd. Andelen som slutfört ett nationellt gymnasieprogram med examen inom tre år uppgick till 77,0 procent.

För att ytterligare stärka elevernas kunskapsutveckling fortsätter förvaltningen att fokusera på de prioriterade områdena systematiskt kvalitetsarbete, elevhälsa, mottagande och undervisning av nyanlända elever, kvaliteten i fritidshemmet, skapa sömlösa övergångar mellan de olika skolformerna, samt digitalisering som ett verktyg för att utveckla lärandet. Denna strategi anser förvaltningen kommer att gynna alla elever, i synnerhet elever i socioekonomiskt svaga områden, vilket gäller såväl pojkars som flickors målpuppfyllelse. Förvaltningen ska i större utsträckning i nära samverkan med skolor genomföra samordnade

och långsiktiga utvecklingsinsatser på de skolor som är i behov av detta. Syftet är att alla elever ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Från och med den 1 juli 2019 finns bestämmelser i skollagen om en garanti för tidiga stödinsatser. För att tidigt upptäcka elevens språkliga medvetenhet och matematiska tänkande kommer kartläggning att genomföras i förskoleklassen med nytt obligatoriskt material som stödjer läraren i att identifiera de elever som visar indikationer på att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3, och är i behov av extra anpassningar eller extra utmaningar. Att tidigt identifiera elever i behov av stöd gör det möjligt att tidigt sätta in rätt insatser för elever i behov särskilt stöd. Processen kring tilläggsbelopp/verksamhetsstöd för elever med behov av omfattande särskilt stöd ska vara snabb, konsekvent och transparent.

Förvaltningen ska fortsätta arbeta för att försöka skapa mer heterogena elevsammansättningar i skolorna i syfte att öka likvärdigheten. Beslutet att förlägga förberedelseklasser för nyanlända elever i årskurs 7-9 till innerstaden och närförort är ett steg i denna riktning. Förvaltningen behöver fortsätta att överväga alternativ när det gäller hur skolorganisationen ska se ut, till exempel hur och var nya skolor ska byggas.

Insatserna för att skapa en likvärdig bedömning av elevernas kunskaper fortsätter. Inom ramen för uppdraget kommer möjligheten till central rättning av nationella prov att utredas. I detta sammanhang bör förvaltningen även se över möjligheten till samrättning vilket kan bidra till att öka likvärdigheten och leda till kompetensutveckling i bedömning.

Ett statsbidrag har införts för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklass och grundskolan, vilket för 2019 kommer att uppgå till 180 mnkr. Statsbidraget kommer att användas strategiskt i detta syfte genom insatser som ligger i linje med förvaltningens redan inledda utvecklingsarbete. En plan för detta håller på att tas fram där merparten av bidraget kommer att fördelas enligt den nuvarande socioekonomiska modellen med insatser på skolnivå samt samordnade insatser på huvudmannanivå, se avsnitt *Nämndens ekonomiska förutsättningar*. Insatserna kommer bland annat omfatta systematiskt kvalitetsarbete, elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd samt språkutveckling och matematikutveckling.

Att öka genomströmningen är ett prioriterat mål för stadens gymnasieskolor. Fler elever som påbörjar sin gymnasieutbildning i stadens gymnasieskolor, ska avsluta med en gymnasieexamen (yrkesexamen eller högskoleförberedande examen). Ett uteblivet examensbevis behöver dock inte betyda ett avhopp, andra avgångsdokument är studiebevis och gymnasieintyg. Det är viktigt att tidigt identifiera elever som har behov av särskilt stöd för att klara sina gymnasiestudier. En ökad genomströmning på nationella program kräver att fler elever uppnår utbildningarnas kurs- och betygskrav, har god närvaro och att de inte lämnar sin utbildning i förtid. För elever på introduktionsprogram är målsättningen att fler elever fullföljer sin individuella studieplan. En del av eleverna förväntas övergå till nationellt program med planerad examensutgång. För flertalet elever på introduktionsprogram är fortsatta studier eller övergång till yrkeslivet en uttalad målsättning.

För att stärka likvärdigheten och motverka segregation ska introduktionsprogrammen fördelas på så många gymnasieskolor som möjligt. Av samma skäl ska en strävan vara att nationella program anordnas på alla gymnasieskolor. Målsättningen för gymnasiesärskolans organisation är att de nationella gymnasiesärskoleprogrammen placeras på gymnasieskolor som har motsvarande nationella yrkesprogram och introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Elevers valfrihet på en gymnasiemarknad gör att förvaltningen tydligare måste styra utbudsprocessen. Anpassningar av utbudet kommer att påverka ekonomi och lokalutnyttjande samt behov av att utveckla det gemensamma analytiska arbetet. De kommande årens ökning av antalet elever i gymnasieålder innebär att det är prioriterat att tillgodose behovet av utbildningsplatser, både på nationella program och på introduktionsprogram. Tillgången på platser inom introduktionsprogrammet behöver bevakas särskilt då programmet ligger utanför länets samverkansavtal.

Under året ska stadens plan för introduktionsprogrammen revideras och implementeras. En beskrivning av resultatuppföljningen för varje introduktionsprogram ska bifogas planen. För varje elev på introduktionsprogram ska det upprättas en individuell studieplan. Studieplanerna är centrala för uppföljningen av resultaten på introduktionsprogrammen.

Läsåret 2019/2020 ersätts introduktionsprogrammen preparandutbildning och programinriktat individuellt val med programinriktat val. Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot antingen ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program. Hemkommunen ansvarar för att alla elever som är behöriga till programinriktat val erbjuds programmet. En elev är behörig som har godkänt betyg i minst sex ämnen, varav svenska, matematik eller engelska är bland dem. Det vill säga eleven behöver betyg i två ämnen till för att bli behörig till ett yrkesprogram eller sex ämnen för att bli behörig till ett högskoleförberedande program. Initialt är det svårt att dimensionera antalet utbildningsplatser och svårt att prognostisera elevernas stödbehov. Under våren kommer förberedande processer till stöd för skolornas nya uppdrag att genomföras och under hösten kommer utvecklingen av bedriven verksamhet att följas upp. Ersättningen för programmet ska utredas under året.

Inom gymnasiesärskolan sker systematisk kartläggning av resultat på det nationella och det individuella programmet genom utfärdade gymnasiesärskolebevis. Under 2019 kommer dialogerna om resultat att utvecklas till stöd för ökad förståelse för gymnasiesärskolans måluppfyllelse och utmaningar. Detta ska ske genom en revidering av befintligt stödmaterial och ökad förankring i organisationen.

System för systematiskt kvalitetsarbete

För ökad måluppfyllelse och för att skapa mer likvärdiga skolor är en fortsatt övergripande prioritering att det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas både på skol- och förvaltningsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet med planering, genomförande, uppföljning och analys utgör kärnan i allt förbättringsarbete. Ett arbetssätt grundat i vetenskap och beprövad erfarenhet med reflektion och analys ska prägla arbetet på samtliga nivåer.

Kvalitets- och utvecklingsarbetet har elevernas bästa i fokus och utgår från styrdokumenterna och de allmänna råden för systematiskt kvalitetsarbete. Det innefattar alltid varje elevs lärande och välbefinnande. Ett framgångsrikt kvalitetsarbete på en skola kännetecknas av att

- Skolan har ett system för sitt kvalitetsarbete där alla medverkar, även eleverna.
- Skolan har ett system för att kontinuerligt följa upp varje elevs kunskapsutveckling.
- Skolan fokuserar på ett fåtal prioriterade mål, som utgår ifrån utvärderingar med resultatanalyser och gäller, direkt eller indirekt, elevernas uppfyllelse av nationella mål.
- All personal känner till de prioriterade målen och hur skolan arbetar för att nå dem samt vilket uppdrag de själva har i förhållande till dessa mål.
- Skolans kvalitetsarbete präglas av långsiktighet och kontinuitet som att skolan håller fast vid de prioriterade målen under en längre tid.
- Det finns en väl fungerande organisation för skolans ledning och styrning av kvalitetsarbetet med tydliga rutiner som är integrerade i organisationen.
- Rektorn fördelar ansvar och befogenheter på lämpligt sätt till övriga i skolledningen, förstelärare och eventuella lektorer samt exempelvis arbetslag och elevhälsan.
- Skolan följer upp att det som har beslutats genomförs och utvärderar kontinuerligt måluppfyllelsen och kvaliteten i processer och arbetssätt.
- Uppföljningarna och utvärderingarna, samt dokumentationen av dessa, genomförs som en del av kärnprocesserna och uppfattas av personalen som meningsfulla och utvecklande.
- Det finns en öppen kommunikation om skolans resultat och kärnprocesser som inbegriper såväl personal som elever och vårdnadshavare.

Skolornas systematiska kvalitetsarbete följs upp i de resultatdialoger mellan rektorerna och grundskole- och gymnasiecheferna, som är grunden för förvaltningens styrning av och stöd till skolorna. Det huvudsakliga syftet med resultatdialogerna är att identifiera skolornas framgångsfaktorer och utvecklingsområden. Även i dialogen identifieras behovet av stöd från central förvaltning.

Ett viktigt underlag för resultatdialoger är resultatet av olika uppföljningar och utvärderingar. Det system som kallas signalsystemet är ett system för uppföljning och utvärdering av alla skolor och för koordinering av stöd till de skolor som konstateras behöva stöd. Genom systemet koordineras informationen om skolorna till grundskole- och gymnasiecheferna och förser dem med grundläggande analyser. Under 2019 kommer förvaltningen att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och genomföra en förbättrad samordning och utveckling av förvaltningens stödfunktioner. Stödet till de skolor som har störst behov ska ta sin utgångspunkt i ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbete och ska i större utsträckning anpassas till de utvalda skolornas behov. Utgångspunkt är förvaltningens signalsystem för uppföljning av alla skolor och stöd till de skolor som behöver det.

Resultatdialogerna inom grundskolan har förändrats under 2018 när det gäller både former och innehåll, med större fokus på resultatutveckling över tid, och detta arbete kommer även att fortsätta under 2019. Förvaltningens framtagna kriterier för att bättre följa upp skolans

systematiska kvalitetsarbete har utgjort ett underlag, kriterierna kommer också att användas av skolorna som ett stödmaterial och självskattningsverktyg kring hur långt arbetet har kommit.

En översyn ska göras av det systematiska kvalitetsarbetet inom gymnasieskolan för att stärka dialogen mellan gymnasiechefer och gymnasieskolornas ledning. Som stöd ska ett detaljerat årshjul tas fram. Underlagen för resultatdialogerna ska utvecklas med syfte att öka tydligheten i återkoppling av resultat. Likvärdigheten i arbetssätt mellan förvaltningens tre gymnasieområden ska stärkas med nya arbetsrutiner inför och under resultatdialogerna. Riktade insatser både på skol- och områdesnivå kommer att genomföras för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. De erfarenheter och slutsatser som görs på skol- och gymnasieområde från resultatdialogerna ska analyseras för att identifiera behov av generella utvecklingsinsatser på huvudmannanivå.

Den centrala styrningen och stödet ska utformas så att rektorer ges förutsättningar att leda den pedagogiska verksamheten och att skolornas utvecklingskapacitet stärks. Bland annat ska kompetensutvecklingsinsatser utformas utifrån skolornas behov. Rektor behöver också bygga upp en egen inre organisation med kompletterande kompetenser, och säkerställa tillräckligt ledningsstöd både pedagogiskt och administrativt.

Utveckling av undervisning/utbildning

Det är lärares dagliga arbete med eleverna som är den viktigaste förutsättningen för att eleverna når målen för sin utbildning. Arbetet ska utgå från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla skolor ska präglas av höga förväntningar på elevernas förmåga att utvecklas och lära. Förvaltningen ska verka för att skolledare och pedagoger har goda möjligheter att fokusera på det pedagogiska uppdraget. Allt arbete på förvaltningsnivå ska i förlängningen utgå från att det ska gynna elevens lärande och utveckling.

Skolans kunskapsuppdrag förutsätter att lärare har ett fördjupat ämnesdidaktiskt kunnande förståelse för hur undervisning leder till lärande. En viktig förutsättning här är att stärka en kultur kring forskning och utveckling, FoU, där verksamheten och skolans professioner utvecklas genom reflektion, kritiskt granskande och systematiskt utforskande av undervisningen.

Förvaltningen kommer med utgångspunkt i nämndens FoU-plan och FoU-strategi att vidareutveckla FoU-arbetet. Arbetet kommer att koncentreras kring dessa områden:

- Undervisning och lärande
- Digitalisering för undervisning och lärande
- Organisation och ledarskap
- Elevhälsa som förutsättning för elevers kunskapsutveckling och lärande

FoU-planens insatser ska närmare knyts till utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet och i större utsträckning ta sin utgångspunkt i problem och utvecklingsområden som en integrerad del i genomförandet av en förbättrad samordning av förvaltningens stödfunktioner.

Under 2018 har Skolverket tagit fram nationella yrkespaket med ett antal yrkeskurser från respektive yrkesprogram som utgör en helhet och stärker utbildningens yrkesprofil. Under 2019 kommer en förstudie att göras med syfte att se vilka nationella yrkespaket som kan implementeras på respektive yrkesintroduktion.

Alla skolor ska inom sin verksamhet eller i samverkan erbjuda sina elever det studiestöd, studiehandledning på modersmålet eller eventuell extra undervisning som krävs för att eleven ska nå kunskapskraven.

Implementeringen av stadens skolbiblioteksplan fortsätter. Fokus ska ligga på att säkerställa att alla elever har tillgång till skolbibliotek med kvalificerad personal samt ett aktuellt och varierat utbud av medier anpassat till elevernas behov. Skolbiblioteket ska, enligt skolbiblioteksplanen, ha bemanning, öppettider och resurser som möjliggör att skolbibliotekspersonalen aktivt kan bidra till elevernas språk- och kunskapsutveckling. Skolbiblioteksverksamheten ska utgöra en integrerad del i undervisningen och ingå i det systematiska kvalitetsarbetet på skolan. Stadens skolledare erbjuds särskilt stöd kopplat till implementeringen.

Elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd

Förvaltningen fortsätter att stödja utvecklingen av det lokala elevhälsoarbetet med fokus på det förebyggande och hälsofrämjande perspektivet i såväl grundskolor som gymnasieskolor. Elevhälsoarbetet omfattar frågor om trygghet och studiero, psykisk ohälsa, kost och rörelse samt att utveckla lärmiljöer som är anpassade utifrån elevernas behov. Arbetet utgår från varje elevs rätt till en god, tillgänglig elevhälsa med hög kvalitet och medicinsk säkerhet. I flertalet grund- och gymnasieskolor ingår studie- och yrkesvägledare som en viktig del av elevhälsans insatser.

Förvaltningen ska säkerställa att alla elever har tillgång till samtliga professioner inom elevhälsan för att garantera ett likvärdigt elevhälsoarbete inom stadens skolor. Elevhälsoteamet ska dimensioneras utifrån respektive skolas förutsättningar och behov. Med utgångspunkt i nämndens kvalitetsprogram ansvarar rektor för att i elevhälsoplanen formulera elevhälsoteamets uppdrag liksom att definiera respektive professions uppdrag. Elevhälsan ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten och elevhälsoteamet präglas av ett tvärprofessionellt arbetssätt.

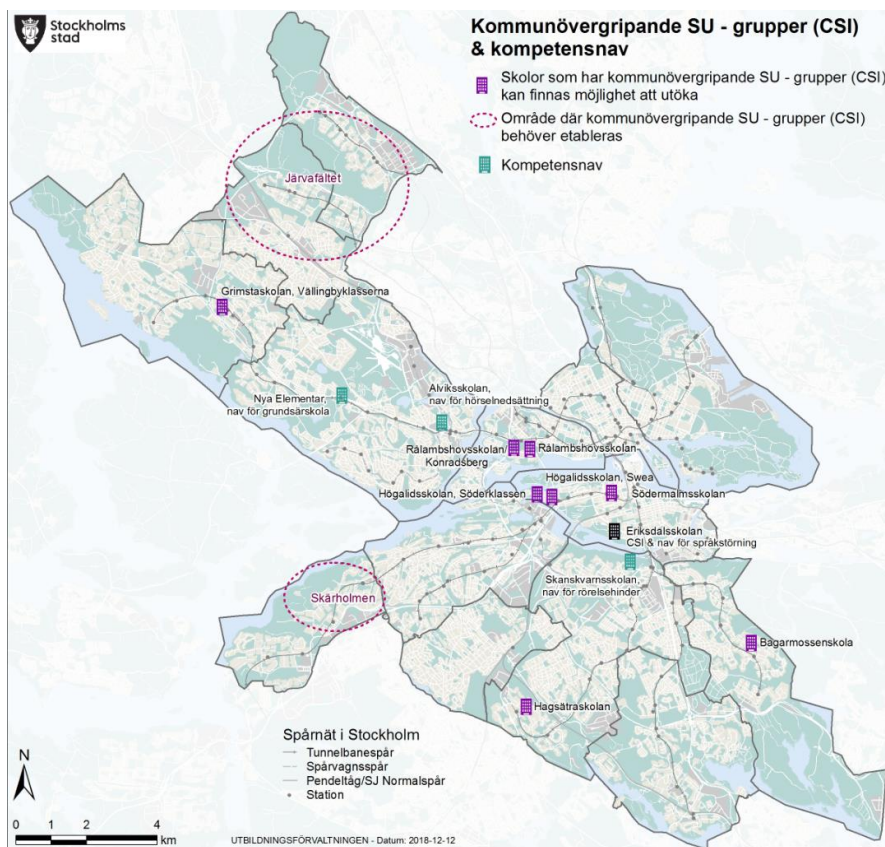
Att tidigt identifiera elever med behov av särskilt stöd och anpassa insatser är ett viktigt utvecklingsområde. Elevhälsan i allmänhet och specialpedagogerna i synnerhet är viktiga resurser för lärarna i detta arbete.

Förvaltningen har tagit fram en strategi för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i stadens grundskolor. Strategin anger inriktningen för arbetet framöver och kommer under året att konkretiseras i handling. De strategiska vägvalen handlar om att utveckla lärmiljöer/undervisningskvalitet inom skolans samtliga verksamheter, med ett särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd, genom kompetensutveckling, centrala stödinsatser och ett mer utvecklat systematiskt kvalitetsarbete.

Utgångspunkten i strategin är att elever i första hand ska gå i sin ordinarie klass men ibland behövs det särskilda undervisningsgrupper för elever med stort stödbehov. Förvaltningen arbetar för att utöka antalet kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper, CSI-grupper, utifrån ett helhetsperspektiv i staden över geografisk spridning och behov av att utöka kapaciteten för vissa grupper. Initialt etableras ytterligare två grupper, en i söderort och en i norrort. I västerort bibehålls nuvarande kapacitet. I de befintliga CSI-grupperna ska lärmiljön utvecklas så att de erbjuder ett brett urval av verktyg som möter elevernas behov. Om det finns elever i behov av undervisning i särskild undervisningsgrupp kan dessa startas på enskilda skolor eller som lokala initiativ där närliggande skolor tillsammans startar grupper.

Förvaltningen har påbörjat uppbyggnaden av kompetensnav inom grundskolan och kommer i ett första skede att inrätta ett nav för grundsärskola och nav runt funktionsvariationerna hörselnedsättning, språkstörning och rörelsehinder. Naven ska ha specialkompetens inom dessa områden och kommer att erbjuda stöd och utvecklingsinsatser till andra skolor.

Nya rutiner och riktlinjer för skolakutens verksamhet har tagits fram för att utveckla arbetet runt de elever som placeras på skolakuten. Dessa ska implementeras under året. Förutsättningarna för ett införande av en skolakut för gymnasieelever ska utredas.

För tidiga och tvärprofessionella insatser krävs samarbete med bland annat socialtjänst, landsting, vårdnadshavare och polis. Samverkan mellan skola och socialtjänst behöver stärkas och förvaltningen ska verka för att etablera verksamhet i samtliga stadsdelsförvaltningar i samverkan med socialtjänsten i syfte att tidigt fånga upp barn och unga som befinner sig i riskzon. I Skarpnåcks stadsdelsnämndsområde har en sådan verksamhet utvecklats, som riktar sig till elever i årskurs 4-9. Även i Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde har en sådan verksamhet etableras under 2018, för årskurs 7-9.

Förvaltningen ska säkerställa att alla skolor har välfungerande rutiner för orosanmälan till socialtjänsten och tillsammans med socialförvaltningen se till att alla placerade barn och unga i skyddat boende har en väl fungerande skolgång oavsett skolform. Förvaltningen ska också utveckla samarbetet med socialförvaltningen och samtliga stadsdelsförvaltningar kring elevers skolfrånvaro för att se till att alla elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Bland annat kommer förvaltningarna att samarbeta för att utveckla arbetet med skolsociala team, SST. Denna satsning syftar till ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden. Satsningen riktar sig både till elever som finns i skolan men inte deltar i undervisningen, och, huvudsakligen, till elever med omfattande frånvaro. Förvaltningen kommer också att uppmuntra till mer innovativa satsningar, exempelvis att använda digitala verktyg för att möjliggöra för elever att vid frånvaro delta i undervisning. Distansundervisning kan dock inte fullgöra skolans uppdrag för elevens sociala utveckling och ska ske undantagsvis och under begränsad tid. Skolplikten ska fullgöras i skolan.

Förvaltningen har till följd av förstärkt lagstiftning påbörjat ett system med anmälan till huvudman vid upprepad eller längre frånvaro, där även utredningarna begärs in för att följa upp och vid behov kunna stötta skolorna. Hemkommunen har ett ansvar för att se till att även dessa elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Det gäller både så kallade hemmasittare, som av olika skäl inte alls varit i skolan under en längre tid, och andra elever som har omfattande frånvaro från lektioner eller skoldagar.

Med anledning av att den psykiska ohälsan ökar bland unga i Sverige ska elevhälsan ha kompetens inom området och förvaltningen ska bland annat verka för att öka antalet kuratorer och psykologer. Elevhälsan ska även ha kompetens inom normkritik, hbtq-frågor och vara delaktig i mottagandet av nyanlända elever. Arbetet med att certifiera skolans verksamheter inom hbtq-området ska fortsätta.

Nätverk för elevhälsans professioner är under uppbyggnad i syfte att bidra till professionsutveckling och en gemensam syn på uppdraget. Nätverken ger möjligheter till kollegialt lärande och arbete utifrån skollagens begrepp ledning och stimulans som ska erbjudas alla elever.

Idrott och rörelse

Skolidrotten är viktig för elevernas fysiska hälsa och ska bidra till goda förutsättningar för studier och lärande. Nätverket ”Spring i benen” har framgångsrikt arbetat med att stödja skolor med utvecklande av rörelseaktiviteter som ett inslag i undervisningen och under raster. För de skolor som behöver mer hjälp för att öka den fysiska aktiviteten under skoldagen kommer fler handledarinsatser att erbjudas, insatserna riktas främst till skolor med grundsärskoleelever och ytterstadsskolorna.

Skolan ska bidra till att alla elever ges förutsättningar att grundlägga en hälsosam livsstil med fysisk aktivitet. En nivå på 60 minuters lättare och mer ansträngande fysisk aktivitet per dag beskrivs av forskningen som ett mål. Förvaltningen satte som mål 2018 att målet ska nås inom en treårsperiod.

Genom att fortsätta det arbetet som nätverket initierade under senare delen av 2018 med samarbete med förvaltningens kostansvariga sprids goda exempel på kost och hälsa.

Sommarsimskola genomförs i samarbete med idrottsförvaltningen, riktat till elever som inte klarar simkunnighetsmålet i idrott och hälsa. Simskola erbjuds även under andra lovtillfällen som sport- och höstlov.

Förvaltningen fortsätter att samverka med idrottsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och kulturförvaltningen kring nätverket ”Fritid för alla” i syfte att fritidsverksamheter når flera barn och ungdomar med funktionsnedsättningar. Aktiv fritid kan innebära bättre resultat i skolan.

Digitalisering

Digitala verktyg ska vara en naturlig del av skolans verksamhet, både i undervisningen och som administrativt hjälpmedel. Förvaltningen kommer att med centrala insatser stödja skolorna och den övriga organisationen i utvecklingen av den digitala kompetensen och infrastrukturen i syfte att därigenom förbättra de pedagogiska processerna samt bidra till ökad likvärdighet när det gäller digitalisering av stadens skolor. Stöd och utbildningsinsatser ges bland annat via Medioteket, Vetenskapens hus och IKT-enheten och av externa aktörer som Stockholms universitet och Skolverket. Fler lärare och fritidspersonal ska uppmuntras att delta i kurser och nätverk inom ramen för digitaliseringsstrategin.

En utgångspunkt i detta arbete kommer att vara förvaltningens kompetensutvecklingsplan för digitalisering och den nationella strategin för digitalisering. Varje grundskola ska i sin tur i sina verksamhetsplaner beskriva hur verksamheten ska utvecklas med hjälp av digitaliseringens möjligheter. Skolorna kommer att genomföra en kartläggning av fyra perspektiv på digitalisering: ledarskap, infrastruktur, kompetensutveckling och användning. Resultatet blir ett stöd i uppföljningen av skolornas verksamhetsplaner och för förvaltningens fortsatta utvecklingsarbete. Denna kartläggning ska också ligga till grund för handlingsplanen för gymnasieskolans digitalisering i lärandet som ska revideras och implementeras under 2019.

För att stärka rektorer i att leda arbetet och för att främja det kollegiala samarbetet rektorer emellan har varje grundskoleområde bildat digitala utvecklingsgrupper, DU-grupper. DU-gruppernas arbete kommer under året att fortsätta detta kollegiala utbyte kring aktuella frågor inom digitalisering vilket också syftar till att öka likvärdigheten mellan skolorna.

En förnyad ansökan kommer att sändas in till ESF-rådet (Europeiska socialfonden) avseende medel för kompetensutveckling. Det tänkta projektet ska pågå i tre år och ska omfatta ett stort antal lärare, skolledare och annan pedagogisk personal. Projektet bygger på existerande strukturer och pågående insatser men utvidgas till fler och kommer att utgöra den samlande strukturen för förvaltningens kompetensutveckling inom området digitalisering. Forskare kommer att knytas till olika delar i projektet, i första hand som processtöd för de mer innovativa delarna i arbetet. Insatserna rör i huvudsak undervisningen och det ämnesdidaktiska innehållet men vissa delar kan handla om exempelvis organisering av lärandet.

Under året inleds arbetet med ny kvantitativ och kvalitativ kartläggning gällande programmering i stadens grund- och gymnasieskolor. Kartläggningen genomförs i relation till den nollmätning som gjordes våren 2017.

Förvaltningen ska utveckla arbetet med innovation och digitalisering med utgångspunkt i stadens innovationsstrategi – *Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad* – och *Program för kvalitetsutveckling*. Förvaltningen kommer att delta i och bidra till nationella och regionala samverkansinitiativ och myndighetssamarbeten i innovations- och digitaliseringsfrågor.

Studie- och yrkesvägledning

Vägledningen är central för att eleven ska kunna fatta väl underbyggda beslut om fortsatta studier och framtida yrkesvägar. Alla stadens grund- och gymnasieskolor ska ha tillgång till professionell studie- och yrkesvägledning. Under 2019 ska rutiner för övergångar implementeras för att säkerställa en väl fungerande och likvärdig övergång för elever från grundskolan till gymnasieskolan. Rekommendationerna ska även delges huvudmän för fristående skolor. Nätverken för studie- och yrkesvägledare inom kommunen kommer att vara ett viktigt forum för implementeringsarbetet.

Prao (praktisk arbetslivsorientering)

Förvaltningen kommer under våren att påbörja en uppbyggnad med central anskaffning, kvalitetssäkring och fördelning av praoplatser för årskurs 8 och/eller 9. Parallellt kommer en centralt placerad funktion att byggas upp som stöd för skolorna i deras fortsatta arbete med prao. I samverkan med Göteborgsregionen kommer en digital plattform att implementeras och en pilot för detta kommer att genomföras. Med en ny organisation för prao skapas goda förutsättningar för ökad samverkan med externa aktörer för såväl elev, skola som central förvaltning. En ny organisation möjliggör även utveckling av skolornas studie- och yrkesvägledning ur ett bredare perspektiv samtidigt som skolorna lokalt avlastas en del arbete.

Nyanlända elever

Alla grundskolor i staden ska även fortsättningsvis ha beredskap för att ta emot nyanlända elever. Elever som anländer i årskurs 7-9, och som gått kortare tid än ett år i svensk skola, ska liksom tidigare placeras i skolor med förberedelseklasser i närförort och innerstad med syfte att sprida mottagandet till fler skolor i staden. Start Stockholm fortsätter att utveckla sitt mottagande att även omfatta gymnasieungdomar för bland annat kartläggning och hälsobesök inför placering på språkintröduktion.

Förvaltningen fortsätter att utifrån den framtagna utvecklingsplanen stärka organisationen av verksamheten på både förvaltnings- och skolnivå i syfte att utveckla undervisningens kvalitet. En processbeskrivning är framtagen för språkintröduktion som ska kunna utgöra ett redskap för ökad likvärdighet och kvalitet i mottagande, organisation och undervisning av nyanlända elever.

Information och praktiskt stöd ges till skolledningar och lärare i svenska som andraspråk om de lagförändringar som började gälla augusti 2018 för att stärka nyanlända elevers möjligheter att uppnå behörighet till gymnasiets nationella program. För rektorer och lärare inom gymnasieskolan erbjuds nätverk för erfarenhetsutbyte och stöd i arbetet med elever på språkintröduktion. Förvaltningen ger också stöd för att utveckla och kvalitetssäkra studiehandledning och modersmålsundervisning, bland annat utifrån det stödmaterial i studiehandledning på modersmålet som har tagits fram för grund- och gymnasieskolor för att ge goda förutsättningar för elevens kunskapsutveckling. För att stärka modersmålet hos nyanlända elever med kortare skolbakgrund på språkintröduktion erbjuds modersmål på grundskolenivå.

Kompetensutveckling erbjuds till lärare som arbetar med nyanlända och flerspråkiga elever bland annat när det gäller språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, bedömning av andraspråksutveckling samt kollegialt utbyte genom nätverk. Förvaltningen avser att ta fram kommungemensamma rutiner kring bedömning och undervisning i ämnet svenska som andraspråk som ett steg på väg mot ökad likvärdighet.

Brukarenkäten för språkintröduktion genomförs utifrån en framtagna arbetsgång där för- och efterarbete betonas. Enkätsvaren är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och ligger till grund för samtal och utvecklingsarbete på skolan och i respektive nätverk.

Projektet ”Ung i STHLM” ska fortsätta i någon omfattning. Insatsen involverar förberedelse- respektive språkintröduktionsklasser inom grund- och gymnasieskola och syftar till ökad social delaktighet och integration genom estetiska lärprocesser.

Förskoleklass

Förskoleklassen är från och med höstterminen 2018 en obligatorisk skolform med ett stort inslag av skapande arbete och lek. Verksamheten i förskoleklassen har samma läroplan som grundskolan och fritidshemmet.

Från och med den 1 juli 2019 finns bestämmelser i skollagen om en garanti för tidiga stödinsatser. Syftet är att alla elever i behov av stöd, tidigt ska få stöd utformat utifrån sina behov. För att tidigt upptäcka elevens språkliga medvetenhet och matematiska tänkande kommer kartläggning att genomföras med nytt obligatoriskt material, Hitta Språket och Hitta Matematiken. Materialet är ett stöd för lärarens undervisning och stödjer läraren i att identifiera de elever som visar indikationer på att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3, och är i behov av extra anpassningar eller extra utmaningar. Som ett led i det arbetet har förvaltningen påbörjat kompetensutveckling för att säkerställa att pedagogisk personal i förskoleklass har en hög kompetens att använda verktygen i undervisningen.

Att tidigt identifiera elever i behov av stöd gör det möjligt att tidigt sätta in rätt insatser för elever i behov särskilt stöd.

Fritidshem och fritidsklubb

Fritidshemmen spelar en viktig roll i elevernas lärande och sociala utveckling, både när det gäller möjligheten till stöd i skolarbetet och för att få tillgång till andra meningsfulla och utvecklande aktiviteter efter skoldagens slut.

Arbetet med att prioritera fritidshemsverksamheten och fritidsklubbarna fortsätter, med syftet att utveckla den samlade skoldagen för eleverna i årskurserna F-6. I de nätverk som under åren har utvecklats av fritidshemmen kommer även fritidsklubben att representeras i högre utsträckning för att skapa forum där goda exempel tas tillvara för utveckling av verksamheterna. Förvaltningen ska verka för att fritidshem och fritidsklubbar erbjuder läxhjälp/studiestöd för att underlätta för eleven att ska nå kunskapskraven.

Det pågående projektet med utvecklingsarbete genom stöd av de centrala fritidshemssamordnarna genomförs både i form av generella och riktade insatser för att skapa en likvärdig kvalitet. Det framtagna digitala stöd- och rekommendationsmaterialet för fritidshem och fritidsklubbar ska kontinuerligt uppdateras av fritidshemssamordnarna, i samverkan med nätverken. Projektet pågår till sommaren 2019 och kommer att utvärderas i början av året.

För att stärka ledarskapet för fritidshemmens uppdrag kommer under våren en obligatorisk kompetensutbildning att genomföras för skolledare med ansvar för fritidshem.

Grundsärskola

Implementering av den så kallade Mira-modellen fortsätter i stadens skolor. Mira-modellen har sitt ursprung från arbetslaget Mira på en av stadens grundskolor. Med hjälp av Mira-modellen följer skolan upp elevernas kunskapsutveckling och den utgör ett underlag för att utveckla grundsärskolans lärandemiljö. Målet är att personal i grundsärskolorna i ännu större utsträckning fokuserar på kunskapsuppdraget.

Inkludering av skolformerna grundskola och grundsärskola uppmuntras via inspirationsföreläsningar och studiebesök i skolor som ligger i framkant inom inkluderingsområdet. Elever i

grundsr- och gymnasiesrskolan ska ges mjlighet, nr det r lmpigt fr eleven, att delta i undervisning tillsammans med grund- och gymnasieskolans elever.

Skolornas elevhlsoteam erbjuder kompetensutveckling om skolformen grundsrskola fr god pedagogisk kontinuitet vid bergng frn frskola, frskoleklass eller grundskola till grundsrskola.

Kultur i skolan

Frvrvaltningen ska srkerstlla att stadens grundskolor tar aktiv del av den statliga satsningen Skapande skola. Det kulturella skapandet ger mjlighet till okad kunskap kring digitalisering och frmrjar god hlsa, utveckling och trygghet i skolan samt skapar frutsstningar fr nya arbetssatt och okad samverkan mellan skolor. Satsningen ger elever strre mjligheter till eget skapande som ger frdjupande kunskaper och frmrjar elevernas utveckling d de fr anvnda sig av estetiska lrprocesser i sin kunskapsutveckling.

Den rrliga aktiviteten Barn och bcker, med tvlingen, En bok i vrlden, r en del av stadens ls- och spraksatsning. Den vrder sig till stadens alla grundskolor samt Sprkcentrum, fr rrskurs F-6. Syftet r att frmrja lsandet, elevens lslust och lsfrstlse samt ge alla elever mjlighet att ls barnbokslitteratur frn olika delar av vrlden. Skolbiblioteken blir hr en naturlig plats fr kunskapsinhmtning. Satsningen kommer även fortsstningsvis att anordnas av frvaltningen i samarbete med Stockholms stadsbibliotek, Stiftelsen Skansen och ALMA (Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne).

Webbplatsen www.kulan.stockholm.se ska, i samarbete med kulturfvrvaltningen och stadsdelsfrvaltningarna, utvecklas fr okad tillgnglighet och okade mjligheter fr stadens barn och elever att ta del av det fria kulturlivet.

Utbildningsfrvaltningen och kulturfvrvaltningen kommer i samarbete med stadsledningskontoret, via styrgruppen fr kultur i skola och frskola, att utreda hur en kulturpeng fr elever skulle kunna bidra till att fler barn tar del av kulturaktiviteter.

Stockholmskllan, www.stockholmskallan.stockholm.se, r ett samarbete mellan utbildningsfrvaltningen, kulturfvrvaltningen och Stadsarkivet. Genom att koppla ihop olika typer av kllmaterial tillgngliggors Stockholms historia ur flera olika perspektiv. Stockholmskllan innehller lektionsmaterial fr lrare och elever och vrder sig ocks till andra mlgrupper, som till exempel hgskolestuderande och en stockholmsintresserad allmnhet.

Stockholmskllan utgr en aktiv part i stadens arbete fr att oka tillgngligheten i museernas, arkivens och bibliotekens digitala miljrer och fokuserar p att tillgngliggöra webbplatsen och kommunicera Stockholmskllan fr lrare och elever och inspirera till anvndning av historiska primrkkllor i undervisningen. 2019 fokuserar Stockholmskllan bland annat p att synliggöra nationella minoriteter samt rttighetsperspektiv formulerade i skolans lrplaner.

Söka skola

Förvaltningen kommer under 2019 att inrätta ett centralt kansli för hantering av ansökan, antagning och placering i förskoleklass och grundskola i syfte att stärka rättssäkerheten i antagningsprocessen och för att minska skolornas administration.

Det centrala antagningssystemet Stockholms stads antagningskarta ska användas för att anta elever till kommunala grundskolor i staden. Antagningssystemet bygger på skollagens krav om rätten till en skola när hemmet och utbildningsnämndens urvalskriterier. E-tjänsten Söka skola – Stockholm, som vårdnadshavare kan använda för att söka förskoleklass och grundskola kommer att utvecklas ytterligare för att hantera även de ansökningar om plats i förskoleklass och grundskola som kommer in under pågående läsår.

Förvaltningen kommer att implementera de reviderade riktlinjerna för övergång från förskola till skola. För att underlätta för vårdnadshavare kommer förvaltningen att sträva efter att få med väsentligt fler fristående grundskolor i stadens samordnade ansöknings- och antagningsprocess. Förvaltningen kommer också att utveckla sitt arbete med insyn i fristående skolor med syftet att förbättra beredskapen i att bereda platser för elever från fristående skolor som upphör med sin verksamhet.

Förvaltningen kommer även att utreda förutsättningarna för ett aktivt skolval med målet att samtliga vårdnadshavare gör ett aktivt skolval.

Aktuella lagändringar

Under våren 2018 beslutade riksdagen om flera lagändringar som berör skolväsendet och som nu ska tillämpas. Förutom en ny kommunallag och förvaltningslag har flera ändringar i skollagen gjorts. Nedan anges ändringar som kommer påverka arbetet i grund- och gymnasieskolan. Syftet med lagändringarna är att bidra till högre måluppfyllelse för eleverna.

För både grundskolan och gymnasieskolan förtydligas rektors ansvar att utreda elevers upprepade eller långvariga frånvaro samt anmäla utredningen till huvudmannen. Hemkommunen ansvarar för att se till att även dessa elever fullgör sin skolplikt.

Ändringar för grundskolan

- Antalet undervisningstimmar i idrott och hälsa kommer att öka från 500 till 600 timmar från och med läsåret 2019/2020. Den garanterade undervisningstiden i elevens val minskar med lika många timmar. Skolverket skriver att ett riktmärke bör vara 20 timmar mer idrott och hälsa i årskurs 6 och 80 timmar mer i årskurs 7-9.
- Praktisk yrkesorientering (prao) under minst tio dagar är obligatorisk för elever i grundskolan. Det gäller elever från årskurs 8.
- Nyanlända elever har rätt till en individuell studieplan och förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet eller det starkaste skolspråket under högstadiet. Rektor kan även fatta beslut om anpassad timplan så att elever får mer undervisningstid i färre ämnen för att nå behörighet till gymnasiet.

Ändringar för alla gymnasieprogram

- Varje elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha en mentor som ska följa elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet. Mentorn ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd.
- Ändrade regler för att underlätta övergångar mellan skolor och skolformer.
- Stöd ska ges i utbildningen i dess helhet.

Ändringar som gäller introduktionsprogram

- Utbildningsplanen för introduktionsprogrammen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd.
- Eleverna ska ha rätt till en garanterad minsta undervisningstid om 23 timmar i veckan.
- Nyanlända elevers kunskaper ska bedömas vid mottagandet till språkintröduktion.
- Nyanlända elever ska ha en individuell studieplan inom två månader.
- Elevens rätt att fullfölja utbildningen ska även knytas till elevens individuella studieplan, förutom till planen för introduktionsprogrammen.

Aktuella verksamhetsförändringar

Läsåret 2019/2020 startar en ny skolenhet, Roslagstullsskolan, vid Sveaplan. Skolan är en grundskola med årskurs F-6 som inledningsvis kommer att ha F-klass och årskurs 4-5.

Konradsbergsskolan har under sitt uppbyggnadsskede varit en del av Rålambshovsskolan. Från och med den 1 januari 2019 kommer Konradsbergsskolan att vara en separat skolenhet med egen rektor. Skolan är fullt utbyggd höstterminen 2020 och kommer då att omfatta årskurs 4-9.

Läsåret 2019/2020 startar en ny skola i Norra Djurgårdsstaden, Bobergsskolan, med årskurs F-6. All verksamhet flyttar från Hjorthagens skola till Bobergsskolan. Det sker inget intag till Hjorthagens skola under läsåret 2019/2020, skolan används istället som evakueringsskola för Hedvig Eleonora skola på grund av ventilationsbyte och ombyggnationer.

ESS-gymnasiet kommer till hösten 2019 att lämna sina nuvarande lokaler i Münchenbryggeriet, elever och personal inklusive elevhälsa och administration föreslås flytta till lokaler i Campus Åsö. Förslag till ny placering av uppdragsutbildningen för barnskötare på Midsommarkransens gymnasium inför läsåret 2019/2020 kommer att tas fram under våren 2019. Syftet är att bereda mer plats för gymnasieskolans program, i avvaktan på att grundskolan lämnar hus B och hus C hösten 2022. Midsommarkransens gymnasiums yrkesintroduktion kommer tillfälligt att placeras på Enskede gårds gymnasium läsåret 2019/2020. En mer långsiktig placering ska utredas under 2019.

På Konradsberg kommer två verksamhetsanpassningar att ske under 2019, vilket innebär att kapaciteten tillfälligt minskas samt att gymnasie- och grundskolor kommer att behöva flyttas internt under året.

Östra Reals gymnasiums lokaler kommer att vara färdiga i slutet av höstterminen 2019 och verksamheten startar vårterminen 2020 i en nyrenoverad skola.

Det råder fortfarande brist på lokaler för idrott och förvaltningen behöver hitta lösningar för att säkerställa tillgång av idrottssalar.

Bernadottegymnasiet föreslås flytta från Tjurbergsgatan, vid Åsö vuxengymnasium, till Münchenbryggeriet från och med hösten 2019 och då möjliggörs en utökning från dagens fyra paralleller till fem paralleller inom de nationella programmen.

Gymnasieutbyggnad

Under 2019 fortsätter de nystartade skolorna PA Fogelströms gymnasium och Anna Whitlocks gymnasium att växa i sina lokaler. Tillsammans med en utökning av gymnasieplatser på befintliga skolor beräknas därmed behovet det närmsta året täckas. På längre sikt planeras för ytterligare nya gymnasieskolor och ombyggnader av befintliga skolor. Mest aktuellt är nybyggnation och utökning av gymnasieplatser i Slakthusområdet.

Nämndmål:

1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Trygghet och studiero i en god lärmiljö är en förutsättning för utveckling och lärande. Förvaltningen ska fortsätta stödja grund- och gymnasieskolorna i arbetet med att skapa förutsättningar för att höja elevernas upplevda trygghet och studiero. För att minska stress och främja god hälsa ska undervisning och lärmiljö präglas av trygghet och förutsägbarhet. Förtroende och respekt mellan elever och vuxna ska prägla skolorna. Elever, vårdnadshavare och anställda på skolan ska vara delaktiga i att skapa en trygg miljö och förstå vilka förhållningsregler som gäller på skolan. Förvaltningen ska säkerställa att alla skolor har välfungerande rutiner mot kränkande behandling och arbetar aktivt förebyggande mot alla sorters kränkningar genom evidensbaserade metoder, och därför ska förvaltningen ta fram underlag för utbildningsnämndens riktlinjer för ett förväntansdokument och riktlinjer om trygghet och studiero.

I stadens skolor råder nolltolerans mot kränkningar. Varje skola ska dokumentera detta arbete och ska ha en plan mot kränkande behandling. Skolornas anmälningar och utredningar som gäller kränkningar mellan personal-elev, elev-personal, upprepade kränkningar elev-elev samt kränkningar av sexuell karaktär följs upp kontinuerligt av förvaltningen. Förvaltningen har

tagit fram ett kartläggningsverktyg, som kommer att användas på skol- och förvaltningsnivå, som ett bra underlag för det systematiska arbetet med analys och åtgärder. Vidare kommer förvaltningen att arbeta vidare med att utveckla, systematisera och följa upp rektorernas anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen. Arbetet för jämställdhet och mot sexuella trakasserier är fortsatt prioriterat.

I samarbete med stadsdelsförvaltningar och stadsledningskontorets centrala samordnare mot våldsbejakande extremism och radikaliserings ska förvaltningen stödja skolorna i att utveckla arbetet med våldsprevention och normkritik.

Samarbetet mellan skola och socialtjänst ska stärkas för att stödja skolorna och stadsdelsförvaltningarna i deras fortsatta arbete med att öka kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Som stöd i arbetet med våldsprevention finns programmet mentorer i våldsprevention (MVP) som riktar sig till elever i årskurs 7-9. En utveckling av programmet pågår för att ta fram en lektionsserie kring våldsprevention som riktar sig till elever i årskurs 4, denna modul kallas Agera tillsammans. Arbete görs i samverkan med organisationen MÄN (tidigare män för jämställdhet) som också ansvarar för utvecklingen av MVP.

Under året kommer ett antal skolor att delta i en pilotstudie och utveckla nya lektionsmoduler i MVP som lyfter temen som hedersrelaterat våld, förtryck, rasism och pornografins påverkan på elever.

I och med förtydligande i skollagen av rektors ansvar att utreda frånvaro ska rapporter i stadens skolplattform utvecklas som stöd för skolornas analys av elevernas frånvaro.

Ändringar i diskrimineringslagen och skollagen kan beslutas under året vilket kommer att påverka skolornas arbete. De föreslagna ändringarna innebär bland annat att tillsynen över diskrimineringslagens bestämmelser om aktiva åtgärder mot diskriminering flyttas från Diskrimineringsombudsmannen (DO) till Skolinspektionen när det gäller skollagsreglerad verksamhet. Skolverket kommer att ta fram nytt stödmaterial när den nya lagstiftningen är på plats. Förvaltningen kommer att göra en insats med implementering av den nya regleringen så snart den är beslutad.

Förvaltningen kommer att arbeta med olika insatser för att förbättra tryggheten och studieron. Det handlar om att förebygga och om att främja trygghet och studiero bland annat genom att skapa ordningsregler tillsammans med eleverna på varje skolenhet och att personalen använder de disciplinära åtgärder som skolförfattningarna föreskriver.

Skollagen och läroplanerna slår fast vilka förväntningar som elever och vårdnadshavare har rätt att ha på förskola och skola. Stockholms stad har höga förväntningar på såväl chefer och medarbetare som på elever och vårdnadshavare. Ett gott samarbete med vårdnadshavarna är

grundläggande för att kunna ge barnen bästa tänkbara utbildning. Alla visar intresse för utbildningen, har positiva förväntningar på både barn och vuxna och vårdnadshavarna visar tydligt inför barnen att skolan är viktig. Verksamheten ska utvecklas med tillit, samarbete och ömsesidig respekt för de olika rollerna. Utbildningsförvaltningen ska ta fram underlag för utbildningsnämndens riktlinjer för ett förväntansdokument och riktlinjer om trygghet och studiero. Varje skola ska därefter arbeta fram sina egna dokument.

Nämndmål:

1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

Förväntat resultat

Med ökad ålder ökar elevers delaktighet i planering och uppföljning. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Skolorna ska verka för att eleverna har goda möjligheter att vara delaktiga i skolans utveckling och lärandemiljö. I Lgr 2011 tydliggörs det att eleverna ska ges inflytande över sin utbildning, och eleverna ska ha kontroll över sitt eget lärande. Forskningen visar att det är viktigt att eleverna känner att de har kontroll över sitt eget lärande. Kontrollen över det egna lärandet leder i sin tur till att eleverna känner intresse och motivation för skolarbetet; en inre motivation för lärandet.

Eleverna ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i planeringen och uppföljning för att vidareutveckla utbildningen. Förvaltningen betonar vikten av den formativa bedömningen, där läraren genom sin bedömning och återkoppling anpassar undervisningen i syfte att utveckla elevens kunskap och förståelse för sitt lärande. Formativ undervisning som fokuserar specifikt på hur undervisningen analyseras och utvecklas utifrån elevens behov bör i högre grad utvecklas. För att stödja de skolor som ännu inte har tagit fram något material, kommer förvaltningen att ta fram ett standardiserat material som kan vara till nytta för att eleverna ska kunna utvärdera undervisningen.

Arbetet för nationella minoriteternas rättigheter

Stockholms stad ingår i förvaltningsområde för finska språket. Förvaltningen sammanställer underlag kring efterfrågan och tillgång på platser i finsk förskoleverksamhet. Förvaltningen erbjuder kompetensutveckling av pedagoger som arbetar i förskolor med verksamhet på finska. Utveckling av finsk förskoleverksamhet genomförs i ett samarbete med Östermalms stadsdelsförvaltning.

Under 2019 blir Stockholms stad förvaltningsområde även för samiska och meänkieli. Förvaltningen kommer i samverkan med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna att inventera behovet av förskola på dessa språk.

Utbildningsförvaltningen fortsätter under 2019 sin täta samverkan med stadsledningskontoret och andra förvaltningar kring romsk inkludering och nationella minoritetsfrågor. De gemensamt framtagna strategierna utgör grunden för arbetet framåt.

Det pilotprojekt med MR-ambassadörer som startats upp i ett av stadens grundskoleområden fördjupas. Den kompetensutvecklingsinsats i romsk kultur och historia som genomförts i samverkan med skolverket och Södertörns högskola under hösten 2018 utvärderas. Nätverket med MR-ambassadörer kommer att slås ihop med det alumminätverk som skapats med det hundratal pedagoger som genomgått 7,5-poängsutbildningen i normkritik på Mångkulturellt centrum/Södertörn.

Nationella minoriteter har särskilda rättigheter vad avser modersmålsundervisning. Genom förvaltningen finns tillgång till undervisning i finska, meänkieli, romani och jiddish. För undervisningen i samiska har förvaltningen ett samverkansavtal med sameskolstyrelsen som erbjuder samiska som distansundervisning. Det är fortsatt en utmaning att rekrytera modersmåls lärare i flera av minoritetsspråken.

Kommunfullmäktiges och nämndens indikatorer och aktiviteter

Kommunfullmäktiges Indikatorer	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Andel elever i årskurs 2 som känner sig trygga i skolan	84 %	90 %	90 %	År
 Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3	93 %	95 %	94 %	År
 Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3	91 %	93 %	92 %	År
 Andel elever i årskurs 5 som känner sig trygga i skolan	78 %	90 %	90 %	År
 Andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	78,5 %	84 %	84 %	År
 Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	78 %	87 %	87 %	År
 Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	79 %	80 %	80 %	År
 Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund	92,1 %	94 %	94 %	År
 Andel gymnasieelever som känner sig trygga i skolan	86 %	90 %	90 %	År
 Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med gymnasieexamen	65 %	77 %	65 %	År

Kommunfullmäktiges Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepade och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden utreda organisationen och samverka kring elevers skolfrånvaro och skolplikt	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska införa verktyg för att testa språkförståelse, matematiskt tänkande och eventuellt övriga behov hos alla elever i förskoleklass	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska upprätta en handlingsplan för hur skolor kan möta särskilt begåvade elevers behov	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda den regionala samverkansmodellen för gymnasiet och stadens utbildningsutbud med syfte att uppnå bättre kostnadstäckning	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för att systematiskt sammanställa och rapportera anmälningar om kränkande behandling	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för en elevhälsogaranti med fokus på bland annat elevernas psykiska hälsa	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för en utökad lärlingsutbildning	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för ett aktivt skolval med målet att samtliga föräldrar gör ett aktivt val	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för införandet av en skolakut på gymnasieskolan	2019-01-01	2019-04-30
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till central rättning av nationella prov i Stockholms stads skolor i kommunal regi	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda organisationen för barnomsorg på obekvämt arbetstid	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda placering av en ny naturskola att öppnas under året för att möjliggöra för fler barn att få tillgång till naturskolans verksamhet	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda vilka möjliga insatser som kan vidtas för att förbättra stadens möjligheter att rekrytera speciallärare till stadens skolor	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utvärdera och fortsätta pilotprojektet med lärarassistenter och studiepedagoger	2019-01-01	2019-12-31
Utbildningsnämnden ska utvärdera och fortsätta pilotprojektet med lönetillägg på skolor med högt socioekonomiskt index	2019-01-01	2019-12-31

Utbildningsnämndens Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet	--	80 %		År
♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik	--	90 %		År
♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt	--	90 %		År
♀ Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	63 %	76 %		År
♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6	93 %	96 %		År
♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 6	95 %	97 %		År
♀ Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	42 %	55 %		År

Utbildningsnämndens Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9	92 %	95 %		År
♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 9	98,5	99 %		År
♀ Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program	86,9 %	89 %		År
♀ Meritvärde i årskurs 9	245,5 poäng	246 poäng		År
Andel legitimerade lärare i grundskolan	76,8 %	77 %		År
♀ Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd	86 %	85 %		År
♀ Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen	79 %	80 %		År
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	47 %	55 %		År
Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan	85,5 %	92 %		År

Utbildningsnämndens Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
♀ Andel elever F-klass nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	83 %	90 %		År
♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	66 %	75 %		År
♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	54 %	85 %		År
♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	46 %	56 %		År
♀ Total frånvaro i grundskolan	8,5 %	5 %		År
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner	53 %	62 %		År
♀ Total frånvaro i gymnasieskolan	13,7 %	13 %		År

Utbildningsnämndens Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	74 %	80 %		År
♀ Andel vårdnadshavare fritidshem nöjda med – det inflytande mitt barn har över fritidshemmets aktiviteter	75 %	80 %		År
♀ Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	64 %	83 %		År
♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven i de olika ämnena	68 %	85 %		År
♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven i de olika ämnena	46 %	70 %		År
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	54 %	65 %		År
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till	47 %	60 %		År
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	34 %	50 %		År

Utbildningsnämndens Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Påbörja ett arbete med att identifiera brister i tillgängligheten i skolplattformen och digitala läromedel i undervisningen för elever, skolpersonal och vårdnadshavare med nedsatt funktionsförmåga avseende rörelse och orientering (syn, hörsel, kognition), bland annat vid upphandlingar.	2019-01-01	2019-12-31
Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns att tillgå för elever som är i behov av detta	2019-01-01	2019-12-31
Ta fram underlag för utbildningsnämndens riktlinjer för ett förväntansdokument och riktlinjer om trygghet och studiero.	2019-01-01	2019-06-30
Ge stöd till stadens skolor i arbetet med att ta fram en ANDT-handlingsplan	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Nämndmål:

Samverkan sker utifrån det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i syfte att fler elever når målen för utbildningen

Förväntat resultat

Samarbete med stadsdelsförvaltningarna och andra samhällsaktörer bidrar till elevernas lärande, utveckling och framtidstro.

För tidiga och tvärprofessionella insatser krävs samarbete med bland annat socialtjänst, landsting, vårdnadshavare och polis. Samverkan mellan skola och socialtjänst behöver stärkas och förvaltningen ska verka för att etablera verksamhet i samtliga stadsdelsförvaltningar i samverkan med socialtjänsten i syfte att tidigt fånga upp barn och unga som befinner sig i riskzon. I Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde har en sådan verksamhet utvecklats, som riktar sig till elever i årskurs 4-9. Även i Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde har en sådan verksamhet etableras under 2018, för årskurs 7-9.

Förvaltningen ska säkerställa att alla skolor har välfungerande rutiner för orosanmälan till socialtjänsten och tillsammans med socialförvaltningen se till att alla placerade barn och unga i skyddat boende har en väl fungerande skolgång oavsett skolform. Förvaltningen ska också utveckla samarbetet med socialförvaltningen och samtliga stadsdelsförvaltningar kring elevers skolfrånvaro för att se till att alla elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Bland annat kommer förvaltningarna att samarbeta för att utveckla arbetet med skolsociala team, SST. Denna satsning syftar till ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden. Satsningen riktar sig både till elever som finns i skolan men inte deltar i undervisningen, och, huvudsakligen, till elever med omfattande frånvaro. Förvaltningen kommer också att uppmuntra till mer innovativa satsningar, exempelvis att använda digitala verktyg för att möjliggöra för elever att vid frånvaro delta i undervisning. Distansundervisning kan dock inte fullgöra skolans uppdrag för elevens sociala utveckling och ska ske undantagsvis och under begränsad tid. Skolplikten ska fullgöras i skolan.

Förvaltningen har till följd av förstärkt lagstiftning påbörjat ett system med anmälan till huvudman vid upprepad eller längre frånvaro, där även utredningarna begärs in för att följa upp och vid behov kunna stötta skolorna. Hemkommunen har ansvar för att handlägga de ärendena och se till att även dessa elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Det gäller både så kallade hemmasittare, som av olika skäl inte alls varit i skolan under en längre tid, och andra elever som har omfattande frånvaro från lektioner eller skoldagar.

Huvudinriktningen för stadens ungdomsmottagningar har ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Arbetet ska präglas av en helhetssyn på den enskilda ungdomen som söker sig till verksamheten. Ansvaret för att driva ungdomsmottagningar delas av kommun och landsting. Landstingets huvuduppdrag är hälso- och sjukvård och kommunens huvuduppdrag är psykosocialt stöd. För att säkerställa en likvärdig kvalitet och tillgänglighet till stadens ungdomsmottagningar kommer utbildningsförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna se över organisation, lokalisering och avtal med landstinget.

Kommunfullmäktiges Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att utveckla insatser för att stabilisera skolgången för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstämpning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa SAMS-modellen (samverkan skola socialtjänst) för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden utreda och föreslå en organisationsmodell för SkolFam, som förstärker samarbetet mellan elevhälsa och socialtjänst, med utgångspunkt från nämndernas ansvar för elevhälsa respektive socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Nämndmål:

En bra förskola och skola ger förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat

Förväntat resultat

Stockholms skolor har tillräckligt med platser och god kvalitet för att ge förutsättningar för att gott företags- och näringslivsklimat. Alla elever har under sin skolgång kontakt med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer. Eleverna ska därigenom ges möjlighet till kunskap, inspiration och underlag inför framtida studier och yrkesval. Utbildningsförvaltningen bidrar till att stärka Stockholm som en världsledande kunskapsregion genom att utveckla samverkan med lärosäten, myndigheter och andra externa aktörer såväl regionalt som nationellt och ge både elever och lärare möjlighet till olika former av samarbeten.

En hög kvalitet i utbildningen i stadens förskolor och skolor, liksom ett rikt och varierat utbud av förskolor, skolor och inriktningar, kan bidra till att öka attraktiviteten för arbetskraft att söka sig till staden och för företag att kunna etablera sin verksamhet här. Systematiskt kvalitetsarbete i alla verksamheter bidrar till att öka kunskapsutvecklingen. Yrkesutbildningar med hög kvalitet gynnar företagande och näringsliv. Under året ska förvaltningen utreda förutsättningarna för en utökad lärlingsutbildning.

Det studie- och yrkesorienterade arbetet ska omfatta elever i samtliga årskurser i grundskolan. Skolan ska samverka med arbetslivet och närsamhället i övrigt och tillgodose elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. På högstadiet omfattar detta arbete obligatorisk prao i tio dagar i årskurs 8 och/eller 9.

I gymnasieskolorna har eleverna ett brett utbud av kontakter med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer. Förvaltningen vill stärka detta arbete genom att göra en fördjupad uppföljning av skolornas samverkan med externa aktörer. Syftet med uppföljningen är att se om samverkan ligger på en systematisk nivå och är något som kommer alla elever till del. Särskilt fokus kommer att riktas på elever på introduktionsprogram.

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	--	48 %	Tas fram av nämnd	År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Nämndmål:

God planering för skolutbyggnad säkerställs genom välutvecklade behovsanalyser och samverkan inom staden kring skolplanering

Förväntat resultat

Förvaltningen kommer in tidigt i stadens planeringsprocesser och lämnar goda behovsanalyser som underlag.

Planering och utbyggnad

Utbildningsförvaltningens lokalplanering syftar till att ge alla elever tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler i ett växande Stockholm. För att öka elevantalsskapaciteten i tillräcklig omfattning är förvaltningen beroende av att hela staden arbetar tillsammans. Arbetet sker bland annat genom Samordnad skolplanering i Stockholm, SAMS. Samlokalisering av skola och förskola förutsätter också särskild samverkan med stadsdelsförvaltningar. Under 2019 kommer planeringen för gymnasieskolan att integreras i det ordinarie samordnade skolplaneringsarbetet. Gymnasieplaneringen behöver också följa nämndens uppdrag kring en regional samverkansmodell för gymnasiet.

Planeringen redovisas vid följande tillfällen:

- Utbildningsnämndens lokalförsörjningsplan (LFP) omfattar en planeringsperiod på tre år och fastställs varje år under april månad i samband med underlaget till budget. LFP innehåller även en översikt fram till år 2040.
- Stadsledningskontoret tar inom ramen för samordnad skolplanering fram en lägesrapport som föreläggs kommunstyrelsen under våren. Rapporten syftar till att säkerställa det långsiktiga behovet av skolor fram till år 2040.

Utbildningsförvaltningens behovsanalyser utgår bland annat från elevantalsprognoser för grundskola och gymnasieskola. Elevantalsprognoserna utgår från befolkningsprognoserna, men är framskrivningar utifrån elevernas rörelsemönster. Det innebär att nya rörelsemönster med anledning av exempelvis nyetablering av skolor, nya antagningsmönster eller ändring av skolornas årskursindelning påverkar prognoserna. Förvaltningen för samtal med stadsledningskontoret för en utveckling av stadens elevantalsprognoser i syfte att öka tillförlitligheten och få samstämmighet med processen för att söka skola

Ekonomiskt hållbar utbyggnad

I samverkansavtalet mellan staden och SISAB finns ett mål att begränsa investeringskostnaden för nybyggnation till 400 tkr per ny elevplats. Därutöver har SISAB i uppdrag att under 2019 ta fram motsvarande tal för utbyggnadsprojekt. Kostnaden för nya elevplatser påverkas bland annat av byggnadsprojektens area per elev. Funktionsprogrammets lokalprogram anger för grundskola ett riktvärde om 10 kvm per elev inklusive idrott. Lokalprogrammet

uppdateras under 2019 och inriktningen är att det ska underlätta för projekt att hålla sig inom 10 kvm per elev.

Externa inhyrningar

Ett projekt har påbörjats för att beskriva och tydliggöra utbildningsförvaltningens och SISAB:s gemensamma och egna processer vid förvärv respektive inhyrning av fastigheter/lokaler. Syftet är att effektivisera arbetet och även bli tydligare mot den externa marknaden.

Nämndmål:

Utbildningsnämndens verksamheter bedrivs i ändamålsenliga och effektiva lokaler som bidrar till hög kvalitet för elever och medarbetare

Förväntat resultat

Lokalerna byggs och underhålls utifrån utbildningsnämndens funktionsprogram samt utifrån ett klimat- och miljöperspektiv. Lokalerna ska vara flexibla samt kostnads- och areaeffektiva.

Funktionsprogram

En uppdaterad version av funktionsprogrammet behandlas av nämnden i samband med underlag för budget och lokalförsörjningsplan för år 2020-2022. Utöver uppdatering utifrån erfarenheter från slutförda projekt planeras uppdatering och stödmaterial kring lokaler för grund- och gymnasiesärskola, CSI-grupp samt andra elever i behov av särskilt stöd. Funktionskrav för skolgårdar ska ses över utifrån naturmaterial och grönytor. Vid nybyggnation tillämpas nybyggnadsregler vilket innebär att tillgänglighetskrav uppfylls generellt.

Under läsåret 2018/2019 deltar utbildningsförvaltningen i ett forskningsprojekt kring skollokaler, där tre ny- eller tillbyggda skolor studeras. Förvaltningen avser att under 2019 följa upp resultatet och arbeta vidare med uppföljning av funktionsprogrammet genom att kontinuerligt utvärdera nya skollokaler, exempelvis Bobergsskolan och Sjöviksskolan som öppnar hösten 2019.

Pågående projekt

Byggnadsåtgärder beställs av utbildningsförvaltningen i form av verksamhetsanpassningar för att komma tillrätta med brister i befintliga skolor eller för att öka elevantalskapaciteten. SISAB ansvarar för att upprätthålla befintliga funktioner genom underhåll. Skolenheten har ansvar för maskiner, inventarier och utrustning. Utbildningsförvaltningen och SISAB strävar efter att samordna behov av underhåll och verksamhetsanpassningar. Gemensam prioritering sker bland annat av kök och redovisas i nämndens lokalförsörjningsplan. När mottagningskök är prioriterade för åtgärder utreds även om köket kan ställas om till tillagningskök. Byggnadsåtgärder beställs också med anledning av enskilda elevers behov.

Processen för genomförande av ny-, om- och tillbyggnadsprojekt delas upp i fyra skeden: förstudie, utredningsskede, förslagshandlingsskede och genomförandeskede. Utrednings- och förslagshandlingsskedet avslutas med beslut i nämnd förutsatt att ärendet överstiger förvaltningens delegationsnivåer.

Nedan redovisas de 10 ekonomiskt största projekten som färdigställs under år 2019. Projekten står för 71 procent av nämndens totala projektvolym med färdigställande under året. Hyreseffekten per helår är 120,5 mnkr. Den totala projektvolymens årshyra uppgår till 169,8 mnkr. Hyreseffekten 2019 är lägre då flertalet projekt färdigställs till höstterminen. Samtliga projekt redovisas i bilaga 13. Underhållsprojekt som hanteras av SISAB ingår inte i redovisningen. Hyresutvecklingen är i linje med vad som redovisats i nämndens lokalförsörjningsplan för 2019-2021.

Skola	Projekt	Hyra 12 månader (Årshyra)
Bobergsskolan	Ny skola i Norra Djurgårdsstaden	27,5
Evakueringsskola/ny skola	Kv Kilaberg i Midsommarkransen	26,0
Sjöviksskolan	Ny skola i Årstadal, etapp 1	16,8
Johan Skytteskolan	Nybyggnation av annex Ekängen	13,1
Johannes skola	Evakuering av idrott	11,4
Ny skola	Sveaplan - Paviljongetablering etapp 1	10,3
Hökarängsskolan	Kök, matsal ventilation, tillgänglighetsåtgärder	4,2
Sjöängsskolan	Kök-och matsalspaviljong	4,0
Skanskvarnsskolan	Paviljong Årstaviken för evakuering av RH-elever	3,6
Backluraskolan	Paviljongavveckling/paviljonguppställning	3,5

Skolgårdsutveckling

Projekt kring skolgårdsutveckling fortsätter under 2019. Projektet ska säkerställa att skolans elever ges en viktig roll i utformningen av sin utemiljö. Under 2019 byggs 5 skolgårdar om. Nämndens funktionsprogram för skolgårdar är en viktig grund för planering och ombyggnation. Funktionsprogrammet betonar vikten av möjlighet till rörelseinriktad lek och idrott, liksom fokus på naturmaterial. I samband med utbyggnad av befintliga skolor ska förvaltningen arbeta aktivt med kompensatoriska åtgärder för att säkerställa skolgårdens funktioner och kvalitet.

Tillgänglighet i publika lokaler

Utbildningsnämnden har fattat ett beslut kring tillgänglighetsanpassning av skolors publika lokaler. Även beslut om att åtgärda enkelt avhjälpta hinder omfattar publika lokaler i befintliga skolor. Projektet har försenats då SISAB inte haft någon upphandlad entreprenör. SISAB:s upphandling av nytt ramavtal påbörjades under 2018. Arbetet beräknas starta under våren 2019.

Utbildningsnämndens Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Säkerställ skolornas inklusive skolgårdarnas tillgänglighet och användbarhet för elever, skolpersonal, vårdnadshavare och andra besökare med olika funktionsnedsättningar, i samband med ny-, om- och tillbyggnad.	2019-01-01	2019-12-31
Uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när verksamheten genomför förändringar i lokalerna eller omorganiserar.	2019-01-01	2019-12-31
Beställa åtgärder för att tillgängliggöra skolornas publika lokaler.	2019-01-01	2019-12-31
Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Nämndmål:

Utbildningsnämnden bidrar till effektiva och hållbara transporter

Förväntat resultat

Utbildningsnämndens verksamheter planeras och placeras så att behovet av resor och transporter minskar. Resor genomförs på det minst miljöpåverkande sättet. Nämndens tjänstefordon drivs av förnybara bränslen som gas eller el. I upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030.

År 2040 ska Stockholm vara en fossilbränslefri stad och staden ska vara en fossilbränslefri organisation 2030. Utbildningsförvaltningen ska arbeta systematiskt för att minska miljöbelastningen från nämndens transporter och resor. Inom förvaltningen finns ett tiotal bilar. Enbart fordon med förnybara drivmedel väljs till förvaltningens egna fordon. Vid upphandling av transporttjänster och andra tjänster där fordon ingår bör miljökrav ställas i enlighet med stadens miljöprogram. Förvaltningens fordon ska använda dubb fria däck.

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	--	86 %	86 %	Halvår

Utbildningsnämndens Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens resepolicy ska förnyas i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål:

Fler stockholmare har tillgång till fler ytor för föreningsliv, kultur, rörelse och motion

Förväntat resultat

Antalet skolgårdsytor och skol- och idrottslokaler som är tillgängliga för föreningsliv och fysisk aktivitet ökar.

Fysisk aktivitet för elever i grundsärskolan och i gymnasiesärskolan

Utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen kommer att göra en gemensam kartläggning för fysisk aktivitet i grund- och gymnasiesärskolan. Utifrån den ska fler elever få möjlighet att nyttja de drop in-verksamheter som idrottsförvaltningen erbjuder i närområdet för elever med funktionsnedsättning. Utbildningsförvaltningen kommer också via nätverket

Spring Benen att handleda grundsärskolor till att nå målet att vara fysiskt aktiva minst 60 minuter per dag.

Samtliga kommunala gymnasiesärskolor har redan en upparbetad kontakt med en sim- och idrottshall i stadens regi för att erbjuda eleverna fysisk aktivitet i olika former. Eleverna har också möjlighet att delta i aktiviteter inom ramen för individuellt val. Samarbete kring fysisk aktivitet för elever på S:t Eriks gymnasiesärskola bedrivs med Reacta, som är en ideell riksorganisation för ungas fysiska och psykiska hälsa, och med Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm, GIH. Skolan bistår GIH med utbildning om elevgruppen och studenterna på GIH planerar och genomför friluftsdagar för gymnasiesärskolan.

Arbete för att tillgängliggöra skollokaler utanför skoltid

Utbildningsförvaltningen samarbetar med idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och SISAB kring att tillgängliggöra lokaler för föreningslivet efter skoltid. Utbildningsförvaltningen kommer under 2019 att medverka i idrottsnämndens uppdrag att tillgängliggöra skolidrottshallar och skollokaler för föreningslivet i idrottsnämndens bokningssystem, med det långsiktiga målet att så många hallar och skollokaler som möjligt tillgängliggörs utifrån ekonomi, resursutnyttjande, genomförandetid samt utvecklingen av en ambulerande tillsyn för att minska rektorernas arbetsbörda.

Utbildningsförvaltningen har av nämnden fått i uppdrag att beställa åtgärder av SISAB för att möjliggöra uthyrning av andra lokaler än idrottssalar till föreningslivet, inom ramen för ett projekt. Lokaler i ett 40-tal skolor har varit föremål för en djupare inventering och ambitionen är att göra fler skollokaler bokningsbara så att de kan ingå i idrottsförvaltningens bokningssystem. Projektet fortlöper under 2019 med målet att initialt öppna skollokaler för uthyrning till föreningar i 13 utvalda skolor.

Arbetet med att tillgängliggöra idrottssalar för föreningar efter skoltid fortsätter 2019, med målet att öka antalet timmar som tillgängliggörs via idrottsbokningen.

Under 2019 genomförs mindre anpassningar i utvalda övernattningsskolor för att möjliggöra för fler föreningar att övernatta i skolor.

Kommunfullmäktige har i samband med budget 2019 beslutat om ny taxa för uthyrningar av övriga skollokaler (ej idrott). Taxan tillämpas från 2019 på samtliga lokaler som hyrs ut via idrottsförvaltningens bokningssystem.

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid	89 485	93 000	93 000	År

Kommunfullmäktiges Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda införandet av en kulturpeng i syfte att bidra till att fler barn, inom förskolor och skolor, i högre utsträckning tar del av kultur.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö

Förväntat resultat

FN:s globala hållbarhetsmål ”Agenda 2030” och lärande för hållbar utveckling är en självklar del av verksamheten. Det finns strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Stockholm både påverkas av och påverkar utvecklingen i omvärlden. FNs globala hållbarhetsmål ”Agenda 2030” och lärande för hållbar utveckling ska vara en självklar del av skolornas verksamhet. Stockholm ska vara en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar stad och satsar på ett forskningsbaserat utvecklings- och förbättringsarbete. Hållbar skolutveckling kräver både tid, kompetens, motivation och uthållighet. Det finns inte en modell som passar överallt utan utvecklingsinsatser måste skräddarsys utifrån en noggrann analys av varje verksamhets behov och förutsättningar.

I läroplaner och andra styrdokument finns hållbarhetsmål som skolan ska leva upp till. Ett lärande för hållbar utveckling karaktäriseras av:

- demokratiska arbetssätt
- kritiska förhållningssätt
- ämnesövergripande samarbeten
- en mångfald av pedagogiska metoder och
- delaktighet och inflytande från eleverna

Undervisningen ska förbereda eleverna på ett aktivt deltagande i samhället och utveckla deras förmåga att ta personligt ansvar.

Arbetet för att utveckla lärandet för hållbar utveckling ska ske genom samarbete med stadens andra förvaltningar och myndigheter, det civila samhället och näringslivet.

Klimat- och miljöarbete

Samverkan mellan utbildningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätter utifrån förra årets utredningsuppdrag kring samverkan för att utveckla arbetet i stadens skolor.

Förvaltningen kommer att arbeta med att utveckla hur skolorna kan komma åt och nyttja stadens befintliga organisation för att stadens elever ska ges möjlighet att ta del av hur staden arbetar med utmaningar vad gäller miljö och klimat lokalt. Förvaltningen arbetar även med att sprida goda exempel och redskap för lärare vad gäller lärande för hållbar utveckling.

Förvaltningen har tidigare samverkat med Bolincentret för klimatforskning vid Stockholms universitet och Vetenskapens hus kring kompetensutveckling inom klimatområdet. Förvaltningen kommer att utreda möjligheten att fortsätta anordna utbildningar för lärare kring klimatfrågor i samverkan med relevanta samarbetspartners.

Den redan etablerade mobila naturskolan ska fortsätta att utvecklas med fokus på elever i stadens södra delar. Alla elever ska ges möjlighet att under årskurs F-6 ha fått ta del av den fältundervisning som erbjuds av staden. För att fler ska få tillgång till naturskolans verksamhet kommer förvaltningen att utreda etablering av ytterligare en naturskola under året.

Ett samarbete mellan förvaltningen och Baltic Sea Science Center kommer att etableras i syfte att få ökad kunskap kring Östersjön och de utmaningar vi står inför gällande detta innanhav.

Förvaltningens verksamheter har ökat återbruket av möbler och inventarier och ska fortsätta att öka det ytterligare genom att använda Stocket, en tjänst från serviceförvaltningen som bidrar till bättre klimat (<https://stocket.stockholm.se/>). Förvaltningen kommer att fortsätta utveckla arbetet och samordningen av återbruket av möbler och inventarier bland annat i samband med verksamhetsförändringar. För att underlätta återbruk behövs tillgång till lämpliga lokaler dels för att tillfälligt lagra möbler och inventarier samt för att magasinera vid längre skolevakueringar.

Förvaltningen ska införa ett nytt upphandlat meny- och näringsberäkningsprogram i skolorna. Arbetet kommer också att vidareutvecklas avseende kompetensutvecklingsinsatser, inom bland annat livsmedelssäkerhet och klimat och miljö, med fokus på klimatsmarta måltider och menyer.

Förvaltningen kommer att kartlägga och ta fram strategier för mått och mätmetoder avseende klimatpåverkan för de måltider som serveras och köps in. Ett projekt med inriktning på klimat och matsvinn kommer att genomföras.

Samverkan kommer att ske inom förvaltningen med syfte att öka rörelse och hälsosamma matvanor, med fokus på goda exempel. Arbetet kommer att fortsätta med syfte att stödja ett antal skolor till en ökad måluppfyllelse inom skolmåltiderna. Förvaltningen kommer också att delta i stadens arbete med kategoristyrning i livsmedel och vitvaror.

Den årliga uppföljningen av skollagens krav på näringsriktiga måltider kommer att genomföras samt uppföljning av miljömål och avtalstrohet. Tillsammans med serviceförvaltningen arrangeras en livsmedelsmessa för stadens alla kök. Samverkan i olika nätverk för ökat samarbete kring måltidsfrågor runt om i landet kommer att ske.

Ett nytt system för egenkontroll och utbildningar i livsmedelssäkerhet kommer att upphandlas under 2019.

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	41,1 %	50 %	50 %	År

Utbildningsnämndens Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
Antal skolor som har genomfört checklista för skolmåltider och som uppfyller utbildningsförvaltningens grundläggande krav på måltidsverksamheten	--	167 st		År
Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	--	80 sorterar		År

Utbildningsnämndens Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förebygga uppkomsten av avfall och öka insamlingen av matavfall	2019-01-01	2019-12-31
Ge stöd till skolorna kring att skapa tillgängliga, inkluderande och säkra lösningar för skolmåltider med hänsyn till elever med matallergi och annan överkänslighet mot födoämnen (t.ex. gluten, laktos).	2019-01-01	2019-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål:

Det ekonomiska resultatet är i balans

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Budget 2019

Kommunfullmäktiges budgetram för utbildningsnämnden uppgår till 19 513,3 mnkr på kostnadssidan och 594,9 mnkr på intäktssidan, netto 18 918,4 mnkr. Budgeten för investeringar uppgår till 135,0 mnkr. Budgeten innebär en nettoökning med 814,7 mnkr jämfört med 2018, varav 436,7 mnkr avser volymförändringar. Förändringen i utbildningsnämndens budgetram 2019, jämfört med budget 2018, beror främst på ökade prestationsersättningar då antal elever ökar och på höjda schablonbelopp från kommunfullmäktige. Schablonerna höjs med 2,0 procent för förskola, fritidshem, fritidsklubb, grundskola åk F-9, grundsärskola, gymnasieskola och 1,9 procent för gymnasiesärskola.

Budget per verksamhetsområde 2019 samt jämförelse med 2017 och 2018

Driftverksamhet, mnkr	Utfall 2017	Budget 2018 (VP)	Slutlig Budget 2018	Prognos november 2018	Budget 2019 (VP)
Förskola	2 545,8	2 579,0	2 622,3	2 615,3	2 671,8
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	11 878,8	12 158,9	12 543,8	12 344,4	12 688,1
<i>varav Grundskola inklusive fritidshem</i>	11 539,0	11 755,6	12 094,1	11 948,6	12 256,9
<i>varav Grundsärskola</i>	339,8	403,3	449,7	395,8	431,2
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	2 853,6	2 997,5	3 027,6	2 999,6	3 179,5
<i>varav Gymnasieskola</i>	2 632,5	2 811,3	2 831,8	2 791,4	2 980,0
<i>varav Gymnasiesärskola</i>	221,1	186,2	195,8	208,2	199,5
Nämnd och övergripande administration	347,9	368,3	369,3	402,5	379,1
Summa drift netto	17 626,1	18 103,7	18 563,0	18 361,8	18 918,5
Investeringar	102,5	135,1	140,6	140,6	135,0

Kommunfullmäktiges budget grundas på barn- och elevantal i de olika verksamheterna våren 2018. Budget till utbildningsnämnden fördelas med schabloner per barn/elev och med anslag, som är specifika belopp riktade till olika ändamål. Schablonen avser att täcka merparten av kostnaderna för verksamheten. Prestationsförändringar (ändringar i barn- och elevantal) som beräknas påverka budgeten anges i månads- och tertialrapporter till kommunstyrelsen under året. Uppgifter kring antal schablongrundande barn och elever finns i bilaga 1. Bilaga 2 innehåller av stadsledningskontoret särskilt efterfrågade budgetuppgifter. Samtliga grund- och gymnasieskolor framgår i bilaga 4. I senare avsnitt beskrivs ekonomiska förutsättningar för respektive verksamhetsområde.

Etablering av förvaltningsstyrningsmodell

Förvaltningen kommer i samarbete med stadsledningskontoret att fortsätta etableringen av förvaltningsorganisation för Objekt Skolplattform. Projektets återstående delar kommer att slutgiltigt överlämnas till utbildningsförvaltningen under 2019. Utbildningsförvaltningen ansvarar för den verksamhetsnära förvaltningen och stadsledningskontoret ansvarar för den IT-nära förvaltningen. I samarbete med stadsledningskontoret fortsätter också etableringen av förvaltningsorganisationen för objekt Digital Arbetsplats ”GSIT”.

Förvaltningen kommer även att samordna utbildningsförvaltningens resurser inom förvaltningsobjektet Administrations- och utbildningsstöd i syfte att underlätta analys av driftskostnadskonsekvenser av digitaliseringsprojekt.

EU-arbete

Stockholms stad har de senaste åren intensifierat sin internationella verksamhet inom strategiskt viktiga områden, bland annat genom den internationella strategin och EU-policy. Alla nämnder ska bevaka de möjligheter som erbjuds till samverkansprojekt som stärker den sociala såväl som den ekologiska hållbarheten som finansieras av EU:s fonder och program.

Förvaltningen kommer under 2019 att fördjupa sitt engagemang i Eurocities. Eurocities arbetar för att städernas speciella förutsättningar inte ska förbises i EU. Genom medverkan i Eurocities arbete har förvaltningen möjligheter att påverka utvecklingen av frågor som rör staden samtidigt som medverkan öppnar upp för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte. Förvaltningen menar att det är viktigt att bedriva ett aktivt EU-policyarbete för att fånga upp goda exempel från andra länder inom förvaltningens verksamhetsområde. Inom utbildningsförvaltningen finansieras flera utvecklingsprojekt av Europeiska socialfonden och förvaltningen ska fortsätta ansöka om EU-medel för projekt inom prioriterade områden.

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	--	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	--	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	--	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Utbildningsnämndens Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling	2019-01-01	2019-12-31
Delta i EUROCITIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCITIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Nämndmål:

Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen är en arbetsgivare med attraktiva arbetsvillkor. Förvaltningen utvecklar, behåller, attraherar, rekryterar, och introducerar kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ till och får möjlighet att utveckla sig själva och sitt uppdrag. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god och erbjuder och stimulerar medarbetare att utveckla verksamheten. Arbetet med strategisk kompetensförsörjning säkerställer att medarbetare på alla nivåer har den kompetens som behövs för att skapa den bästa skolan för varje elev. Lärarna kan fokusera på undervisningen.

För att staden ska lyckas med sitt uppdrag att ha Sveriges bästa skolor och förskolor behövs kunniga, engagerade medarbetare med rätt kompetens. Personalens utbildning är den viktigaste faktorn för att barn och elever ska erbjudas en utbildning med hög kvalitet.

Stadens pedagogiska verksamheter står samtidigt inför stora utmaningar inom kompetensförsörjningsområdet. Det råder idag brist på såväl lärare, förskollärare, personal inom elevhälsan samt andra verksamhetskritiska personalgrupper. Stockholms stad kommer under den kommande tioårsperioden att behöva rekrytera cirka 1 100 lärare, 600 förskollärare och 950 barnskötare varje år. Det långsiktiga arbetet för att möta utmaningarna beskrivs i en treårig kompetensförsörjningsplan som revideras årligen. I planen, som bygger på personalbehovsprognos, kompetenskartläggning med mera, konkretiseras de insatser som behövs för att behålla befintliga medarbetare såväl som insatser för att attrahera, rekrytera och introducera nya medarbetare. De aktiviteter som planeras under 2019 redovisas i bilaga 14.

En viktig del i förmågan att vara en attraktiv arbetsgivare är att fortsätta arbetet med att minska det administrativa arbetet för medarbetare i skolorna. Därför kommer förvaltningen, i varje relevant tjänsteutlåtande, att ha med en bedömning av hur beslutet påverkar arbetet med de administrativa uppgifterna.

Vägar in i läraryrket

För att möta de kommande årens kompetensförsörjningsbehov arbetar utbildningsförvaltningen på flera nivåer. Flera insatser görs för att förenkla rekrytering och bredda vägarna in i läraryrket.

Nyexaminerade nyanställda lärare som väljer att påbörja sin yrkeskarriär i Stockholm ska inom sin introduktion få verktyg för ett hållbart yrkesliv och en positiv erfarenhet av staden som arbetsgivare. Förvaltningen kommer under året att stärka och utveckla introduktionen

och riktlinjerna ses över. Seminarier och nätverksträffar genomförs som ett komplement till den introduktion som sker på respektive skola. Nyexaminerade nyanställda lärare kommer under året att på prov erbjudas professionsutvecklande samtal med en skicklig pensionerad lärare.

Förvaltningen kommer under 2019 att ta fram förslag på traineeanställningar för att möjliggöra för blivande legitimerade lärare att under senare delen av utbildningen kombinera arbete som lärare med studier till lärare. Möjligheterna att i samverkan med lärosätena erbjuda en arbetsintegrerad utbildning kommer att undersökas.

I Stockholms förskolor och skolor gör cirka 3 500 lärar- och förskollärostudenterna årligen sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU). VFU är ofta den första kontakten en lärarstudent har med Stockholms stad som eventuellt blivande arbetsgivare och är en viktig rekryteringsplattform. Arbetet för att erbjuda en likvärdig och högkvalitativ verksamhetsförlagd utbildning fortsätter i samverkan med lärosätena. Nya organisationsmodeller för VFU-verksamheten är under utveckling och införande; Centrum för professionsutveckling vid Södertörns högskola och klustermodellen vid Stockholms universitet.

Förvaltningen har sedan 2016 bedrivit ett särskilt projekt för att lärare med utländsk examen snabbare och enklare ska nå lärarlegitimation och kunna anställas i stadens skolor. Projektet Från nyanländ till nyanställd övergår till ordinarie verksamhet. Under nästkommande år kommer projektet bland annat att fokusera på att säkra vägen till anställning för lärare med utländsk lärarexamen.

För att locka fler till läraryrket i allmänhet och till Stockholms stad i synnerhet fortsätter förvaltningen att bedriva ett kommunikativt och utåtriktat arbete för att sprida positiva bilder av läraryrket, skolan och staden som arbetsgivare. Genom att lyfta goda exempel och autentiska berättelser visar staden hur det är att arbeta som lärare i stadens skolor och ökar stoltheten hos stadens lärare samtidigt som det lockar fler att vilja bli lärare. Förvaltningen kommer under året att arbeta med sociala medier och även delta på mässor och arbetsmarknadsdagar i regionen. Stadens erbjudande om goda utvecklingsmöjligheter för lärare med tydliga karriärspår och professionsutvecklande insatser kommuniceras i dessa sammanhang till potentiella medarbetare.

Samarbetet med Teach for Sweden fortgår och är en del i arbetet med att attrahera och rekrytera lärare till socioekonomiskt utsatta områden.

De som söker arbete i någon av förvaltningens verksamheter ska få ett professionellt bemötande och en rättvis bedömning av sina kompetenser i en strukturerad och likvärdig rekryteringsprocess fri från diskriminering. Förvaltningen kommer fortsätta att ge utbildning i kompetensbaserad rekrytering och att ta fram stödmaterial så som typannonser för de vanligaste befattningarna. För att öka kunskapen om rekryteringsprocessen och avlasta

rektorer fortsätter förvaltningen att erbjuda rekryteringsstöd till ett trettiotal skolor med särskilda rekryteringsutmaningar.

Förvaltningen har under 2018 som ett pilotprojekt startat en vikariebank (Mobila lärarteam). Projektet fortlöper till och med vårterminen 2019 och kommer därefter att utvärderas. Redan nu kan det konstateras att vikariebanken är en bra rekryteringsväg för att nå lärarstudenter, nyexaminerade lärare, pensionerade lärare samt personer med utländsk lärarexamen.

Utbildningsnämnden har fått i uppdrag ska utreda vilka möjliga insatser som kan vidtas för att förbättra stadens möjligheter att rekrytera speciallärare till stadens skolor. Under året kommer möjligheterna för att fler lärare ska kunna studera till speciallärare inom befintlig anställning att ses över liksom möjligheterna att få fler speciallärare att arbeta efter 65 år.

Kompetensförsörjning av förskollärare och lärare i fritidshem

Förvaltningen verkar inom ramen för sitt samordningsansvar för förskolan för en god tillgång till barnskötare samt legitimerade förskollärare i stadens fristående och kommunala förskolor. Förvaltningen fortsätter under 2019 den stora satsningen som innebär att tillsvidareanställda barnskötare i fristående och kommunala förskolor ges möjlighet att vidareutbilda sig till förskollärare på arbetstid. Syftet är både att säkerställa stadens rekryteringsbehov av förskollärare men också att erbjuda en karriärväg och professionsutveckling för personal i förskolan.

För grundutbildade och erfarna barnskötare inom förskolan och skolan ges möjligheten att studera den erfarenhetsbaserade utbildningen för att kunna erhålla legitimation som förskollärare eller lärare i fritidshem. Vikarieersättning utgår till den enhet där medarbetaren är anställd. Utbildningen erbjuds även fristående huvudmän inom förskolan. Ytterligare platser för vidareutbildning ska upphandlas under året.

Kompetensförsörjning av barnskötare

Satsningen på pedagogikcollege på barn- och fritidsprogrammet vid Midsommarkransens gymnasium fortsätter. För barnskötare inom skolan och förskolan som saknar grundutbildning erbjuds gymnasiell yrkesutbildning till behörig barnskötare inom ramen för befintlig anställning. Medel för detta söks från stadens kompetensförsörjningssatsning, se nedan.

Medel för kompetensutveckling 2019

Utbildningsnämnden lämnar sex ansökningar till stadens kompetensutvecklingssatsning, se bilaga 15 a-f. Alla har bäring på nämndens uppdrag från kommunfullmäktige. Ansökningarna avser barnskötareutbildning för tillsvidareanställd personal utan barnskötareutbildning i förskolan, fördjupningskurs för tillsvidareanställd personal med minst tre års yrkeserfarenhet som barnskötare inom förskola, vidareutbildning av barnskötare till förskollärare, grundutbildning för tillsvidareanställda barnskötare utan barnskötareutbildning, vikarieersättning till deltagare som går barnskötareutbildning termin 2 för tillsvidareanställd personal utan barnskötareutbildning samt fördjupningskurs för tillsvidareanställd personal med minst tre års

yrkeserfarenhet som barnskötare inom fritidshem. Ansökningarna är av förvaltningsledningen prioriterade i ordningen a - f.

Stärkta karriärvägar och utvecklingsmöjligheter

Stockholms stad erbjuder goda utvecklingsmöjligheter för lärare med tydliga karriärspår och professionsutvecklande insatser. Förvaltningen ser positivt på kompetensutveckling och organisationens chefer uppmuntrar sina medarbetare att delta i de olika insatser som erbjuds. För lärare finns sedan flera år utvecklings- och karriärmöjligheter i form av förstelärare, lektorat och meritering till yrkesskickliga lärare samt forskarstudier. Kompetensutvecklingsinsatser för elevassistenter, vaktmästare, skolornas administrativa personal och handläggare inom central förvaltning genomförs årligen.

Karriärmöjligheterna består bland annat av professionsutvecklande insatser, möjlighet till praktikutvecklande skolforskning, som grund för utvecklingen av läraryrkets professionella kunskapsbas och professionaliseringen av yrket. En del sker genom att bevilja medel till FoU-projekt där lärare ges struktur, tid och vetenskapligt stöd för att utveckla sin praktik. Det är en möjlighet som ska erbjudas fler personalkategorier, exempelvis elevhälsopersonal, förskolepersonal och skolledare.

Arbetet med att vidareutveckla karriärmöjligheterna för lärare, skolledare, elevhälsans professioner samt förvaltningens chefer och medarbetare på förvaltningen centralt fortsätter. Under 2018 har regeringen presenterat två betänkanden som rör professionsutveckling (SOU 2018:19) och praktikinära forskning (SOU 2018:17). Båda förslagen har remissbehandlats, men inget av dem har ännu resulterat i något lagförslag. Förvaltningen kommer under året att undersöka möjligheterna att utveckla karriärvägar och karriärsteg för lärare och förskollärare med utgångspunkt i betänkandena och nämndens remissvar på dessa.

För att stärka yrkesrollen för elevassistenter genomförs interna kompetensutvecklingsinsatser.

Inom förskolan (oavsett huvudman) ges förskollärare möjligheten att studera förskoledidaktik på magister- eller masternivå inom ramen för sin tjänst.

Ledarskapsprogram för chefer i skolan

Genom förvaltningens chefsprogram erbjuds stadens rektorer både enskild och gemensam kompetensutveckling och stöd för att skapa förutsättning att bedriva ett pedagogiskt ledarskap. Förvaltningen kommer under året att tillämpa framtagna lönekriterier för rektorer och tydliggöra rektors uppdrag i uppdragsbeskrivningar. Det ger rektorerna bättre förutsättningar att fokusera på ledning och utveckling av sin verksamhet. Inom ramen för programmet erbjuds frukostmöten, nätverk och finansiering av kringkostnader i samband med rektorsutbildning och fortbildning för rektorer.

Ledarskapsprogram för blivande chefer i förskolan

Cirka 40 procent av stadens förskolechefer går i pension de kommande fem åren. För att möta rekryteringsbehovet av förskolechefer genomförs ett ledarskapsprogram för blivande chefer

som riktar sig till förskollärare med ledningsuppdrag. Från den 1 juli 2019 benämns den som leder det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet rektor i stället för förskolechef. Samtidigt blir det i likhet med rektorer i skolan obligatoriskt att genomgå en befattningsutbildning på 30 högskolepoäng. Förvaltningen kommer under 2019 att följa upp hur stor andel av rektorerna i förskolan som genomgått rektorsutbildning.

Kompetensutvecklingsinsats kring skolans medicinska ansvar

En särskild kompetensutvecklingsinsats kring skolans medicinska ansvar, och rektors ansvar kopplat till detta, kommer att genomföras för att säkerställa att folkhälsouppdraget genomförs i form av basprogram och vaccinationsprogram enligt hälso- och sjukvårdslagen.

En bra arbetsmiljö och attraktiva anställningsvillkor

Arbetsplatser som karakteriseras av en medvetenhet och kunskap om systematiskt arbetsmiljöarbete har bättre förutsättningar att i praktiken skapa en god arbetsmiljö fri från kränkande särbehandling, trakasserier, repressalier och diskriminering. En sådan arbetsplats skapar ett långsiktigt hållbart arbetsliv för medarbetare och främjar trivsel, engagemang och delaktighet. Det partsgemensamt framtagna stödmaterialet till föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (Skol-OSA) ska under 2019 integreras i det systematiska arbetsmiljöarbetet på förvaltningen. Materialet utgör en praktisk vägledning och tolkning av OSA föreskriften utifrån skolans och våra verksamheters förutsättningar. Förvaltningen erbjuder utbildningsinsatser, stödmaterial samt tar fram ytterligare material till verksamheterna för att bistå dem i deras fortsatta arbete, såsom exempelvis mallar för rutiner inom arbetsmiljöområdet. Kvaliteten i det systematiska arbetsmiljöarbetet kan öka bland annat genom att utveckla samverkansgruppens roll som skyddskommitté. I syfte att säkerställa att arbetsskador och tillbud anmäls, utreds, åtgärdas och följs upp kommer förvaltningen att fortsätta implementeringen av incidentrapporteringssystemet KIA.

Förvaltningen kommer fortsatt att erbjuda stöd och utbildningsinsatser inom arbetsrätt, kollektivavtal, samverkan och arbetsmiljö med chefer som primär målgrupp. Förvaltningen kommer även att stärka kompetensen hos skoladministrativ personal genom att ta fram och erbjuda riktade utbildningar för denna grupp. Den interna informationen inom personalområdet fortsätter att utvecklas, bland annat genom att se över stödmaterial som anpassas för de olika målgrupperna inom förvaltningen och fortsätta översynen av personalinformation på intranätet.

Sjukfrånvaron på förvaltningen ska minska och förebyggande åtgärder ska prioriteras i syfte att skapa hälsofrämjande och friska arbetsplatser. Genom ökad systematisering och uppföljning av sjukfrånvaro samt genom att upptäcka tidiga signaler ser förvaltningen att ohälsa kan förebyggas och minska. Förvaltningen stödjer chefer operativt i individuella ärenden, tar fram statistik och analyser samt förslag på preventiva, hälsofrämjande insatser. Enheter med hög korttidssjukfrånvaro kommer att erbjudas riktat stöd.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering och för lika möjligheter i det redan befintliga arbetsmiljöarbetet fortsätter genom utbildningsinsatser och spridning av goda exempel. Ett särskilt fokusområde är att säkerställa att riktlinjerna avseende kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier är väl kända i verksamheten och att alla medarbetare vet till vem de ska vända sig om de upplever sig utsatta.

Arbetet med att införa jämställdhetsanalyser i relevanta ärenden till nämnden fortsätter. Jämställdhetsperspektiv finns i olika former och stadier i ärenden. För att få ett ökat antal tjänsteutlåtanden med jämställdhetsanalys arbetar förvaltningen bland annat med att sprida kunskap om stadens vägledning för arbete med jämställdhetsanalyser.

Förvaltningen fortsätter att arbeta enligt en framtagen handlingsplan för att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda ofrivilligt deltidsarbete heltid. Förvaltningen har även beslutat om striktare riktlinjer hur anställningsformen allmän visstidsanställning (AVA) får tillämpas.

Förvaltningen fortsätter arbetet med en handlingsplan med förslag till åtgärder för att förbättra arbetsituationen för barnskötare och förskollärare. Planen bygger på en kartläggning som genomförts i samarbete med stadsdelsförvaltningarna och som förväntas vara klar till sommaren 2019.

Lön som verktyg för verksamhetsutveckling

Det centrala avtalet, HÖK 18, som träffades mellan Sveriges kommuner och landsting och Lärarnas samverkansråd i september 2018 är ett treårigt avtal som vilar på de tre benen lön, arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Vid förvaltningen har ett arbete påbörjats för att implementera avtalet. Bland annat har arbetsgrupper med fackligt deltagande från Lärarförbundet och Lärarnas riksförbund bildats inom de tre områden som berörs i avtalet.

Ett arbete bedrivs på förvaltningsnivå för att ta fram förslag på långsiktigt hållbara modeller för att i de två kommande löneöversynerna kunna komma till rätta med de obalanser i lärarnas lönestruktur som bland annat har uppstått som ett resultat av den ökande effekt marknads- påverkan har på lönerna. Lönesättande chefer har fortsatt ansvar för att utveckla arbetet med att stärka kopplingen mellan uppdrag, prestation och lön.

Förvaltningen bedriver ett pilotprojekt som syftar till att ge skolor i socioekonomiskt utmanande områden bättre rekryteringsmöjligheter. Projektet innebär att legitimerade lärare, specialpedagoger, utbildade fritidspedagoger samt biträdande rektorer vid Hagsätraskolan/ Ormkärrsskolan och Hässelbygårdsskolan ges ett lönetillägg. Projektet som pågått under 2018 kommer att fortsätta enligt samma modell år 2019. Den förlängda projektiden ger förvaltningen ett bättre underlag till en kvalitativ utvärdering av pilotprojektet.

Pilotprojekt kompletterande kompetenser

Under 2018 startade förvaltningen ett pilotprojekt för att pröva effekterna av kompletterande kompetenser i form av lärarassistenter och studiepedagoger. Pilotprojektet ska utvärderas under 2019. Syftet är att få kunskap om kompletterande kompetenser bidrar till att legitimerade lärare kan fokusera mer på undervisning. Projektet syftar också till att identifiera arbetsuppgifter som inte nödvändigtvis behöver utföras av legitimerade lärare. Genom att tänka nytt kring hur organisationen kring elevernas lärande kan se ut, till exempel genom omfördelning av resurser och alternativ bemanningsplanering, kan kompletterande kompetenser både bli en avlastning och ett stöd för lärare att genomföra sitt uppdrag.

Samverkan med lärosäten

Förvaltningen samverkar inom flera områden med lärosäten som bedriver utbildningsverksamhet och forskning inom skolans och förskolans område.

Arbetet för att erbjuda en likvärdig och högkvalitativ verksamhetsförlagd utbildning fortsätter i samverkan med lärosätena. Nya organisationsmodeller för VFU-verksamheten är under utveckling och införande; Centrum för professionsutveckling vid Södertörns högskola och klustermodellen vid Stockholms universitet.

Samverkan inom FoU-området sker i enlighet med den nya FoU-planen som antogs under 2018. Planen syftar bland annat till att utveckla verksamheterna och stärka banden mellan praktik och forskning inom skolans och förskolans områden.

Staden deltar tillsammans med Stockholms universitet i försöksverksamheten med praktikinära forskning som leds av bland andra Uppsala universitet genom samverkansplattformen Stockholm Teaching & Learning Studies. Syftet är att utveckla modeller för samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän kring praktikinära forskning. Forskningsarbeten med innovativ ansats planeras inom digitaliseringsområdet, bland annat genom den ansökan till ESF-rådet kring kompetensutveckling som ska göras under året.

Inom ramen för RUN Sthlm (Regionalt utvecklingsnätverk Stockholm) träffas kommunerna och lärosätena i Stockholms län och fokuserar på gemensamma utmaningar vad gäller kompetensförsörjningsfrågor i skola och förskola. Samarbete sker även med lärosätena i regionen för att utveckla kvaliteten i den verksamhetsförlagda delen av utbildningen och i förskolläro- och lärarutbildning i stort.

Under året kommer förvaltningen att fortsätta dialogen med lärosätena om att göra det möjligt för stadens lärare med forskarutbildning att undervisa på lärarutbildningarna samt att förskollärare med akademisk påbyggnad ska få möjlighet att undervisa på förskolläro-utbildningarna. Ett utökat samarbete mellan staden och lärosätena kan bidra till att lösa kompetensförsörjningen på både lärar- och förskolläro-utbildningarna och stadens skolor.

Pedagog Stockholm

Webbplatsen Pedagog Stockholm är utbildningsförvaltningens yta för inspiration och goda exempel till alla medarbetare med ett pedagogiskt uppdrag och skolledare, men riktar sig också till lärarstudenter och nya potentiella medarbetare. Webbplatsen ska göras om för att möta nya beteenden och förväntningar på webb, samtidigt som dagens lösning tekniskt sett är gammal. Även Mediotekets webbplats kommer att släckas ned i slutet av 2019 och ska migreras till nya Pedagog Stockholm.

En första grundläggande version av webbplatsen ska utvecklas, som därefter byggs på och utvecklas i lanseringar under året. Arbete kring koncept, innehåll, mätning och webborganisation är centrala aktiviteter. I december 2019 ska webbplatsen vara färdig och den nuvarande kommer att släckas ned, såväl som Mediotekets webbplats.

Den nya webbplatsen ska skapa tydlighet till målgrupperna om förvaltningens samlade erbjudande, med resurser och stöd. Det kan handla om utbildningar, verktyg och metoder. Till exempel kurser i programmering, utbildning och support i bibliotekssystemet Book-IT, information om karriärvägar och stöd till lärarstudenter i form av nätverk.

Den ska också visa Stockholms stad som en attraktiv arbetsgivare och bidra till att rekrytera pedagogisk personal. Dessutom förväntas webbplatsen bidra till större engagemang hos mottagarna och leda till mer samverkan och ansvar bland alla intressenter som bidrar till webbplatsens innehåll.

Utveckling av upphandling och inköp

Upphandlingar kommer att genomföras enligt nämndens plan för upphandling, se bilaga 11. Samtliga upphandlingar inklusive direktupphandlingar ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Inköpsanalyser kommer att genomföras under året för att identifiera varor och tjänster där ramavtal saknas.

Förvaltningen kommer att ha det stadsövergripande ansvaret för inköpskategorin lokalvård. Under året kommer en organisation för uppdraget att etableras när staden utvecklar sitt arbete med kategoristyrning.

Förvaltningen deltar i stadens centrala och gemensamma upphandlingar för att kvalitetssäkra verksamheternas behov av varor och tjänster.

Under året kommer avtalsuppföljning att prioriteras med fokus på kvalitet och kostnad samt avtalstrohet.

Den kvalitativa uppföljningen av skolornas lokalvård på entreprenad och i egenregi kommer att utvecklas ytterligare under året.

Beställningar via stadens inköpssystem är ett fortsatt utvecklingsområde för förvaltningen. Förvaltningen kommer under 2019 att fokusera på att stödja skolor och enheter i arbetet med inköp. Arbetet med att ansluta förvaltningens lokala avtal till inköpssystemet kommer att fortsätta.

Intern kontroll

Styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi ska göras systematiskt och tydligt samt hänga ihop. Stadens integrerade lednings- och styrningssystem ILS genomsyrar arbetet. En god internkontroll är ett viktigt instrument för att kvalitetssäkra styrningen och uppföljningen.

I bilaga 12 finns system för internkontroll med internkontrollplan samt väsentlighets- och riskanalys för väsentliga processer.

eDok - ärende- och dokumenthantering

eDok införs löpande i stadens förvaltningar och bolag och enligt stadsarkivets införandeplan ska ett införande ske i utbildningsförvaltningen under 2020. Förvaltningen har startat ett förberedelseprojekt som ska genomföras under 2019 och beräknas vara avslutat i oktober.

Kommunfullmäktiges och nämndens indikatorer och aktiviteter

Kommunfullmäktiges Indikator	Utfall 2018	Årsmål 2019	KF:s årsmål	Period
 Aktivt Medskapandeindex	79	82	82	År
 Index Bra arbetsgivare	83	85	85	År
 Sjukfrånvaro	5,5 %	5,0 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2 %	1,8 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	19 %	100 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Andel elektroniska inköp	53 %	60 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %	87 %	87 %	År

Kommunfullmäktiges Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden och servicenämnden utveckla gällande upphandling av livsmedelsprodukter som minskar klimatpåverkan samt säkerställa att staden ställer krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i livsmedelsproduktionen motsvarande svensk nivå i stadens upphandlingar	2019-01-01	2019-12-31
 Kommunstyrelsen, Stockholms Stadshus AB, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden, idrottsnämnden, SISAB och Micasa ska genomföra pilotprojekt för externa inhyrningar i syfte att vidareutveckla kompetens och organisation utifrån lagen om offentlig upphandling, LOU. Nämnder och bolag har genomförandeansvar och kommunstyrelsen svarar tillsammans med Stockholms Stadshus AB för den strategiska inriktningen	2019-01-01	2019-12-31

Kommunfullmäktiges Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31

Utbildningsnämndens Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samordna tillgänglighetsarbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet.	2019-01-01	2019-12-31
Identifiera befintliga brister i tillgängligheten i verksamhetens arbetsplatser för medarbetare med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (syn, hörsel, kognitiv förmåga). Dokumentera bristerna i en åtgärdsplan. Åtgärda bristerna.	2019-01-01	2019-12-31
Informera alla medarbetare om funktionsnedsättning som diskrimineringsgrund och om brister i tillgänglighet som en form av diskriminering.	2019-01-01	2019-12-31
Se över rekryteringskrav som kan missgynna eller utestänga personer med funktionsnedsättning, eller som på annat sätt kan vara diskriminerande.	2019-01-01	2019-12-31
Ställ krav på tillgänglighet och användbarhet vid upphandling av digitala tjänster och produkter.	2019-01-01	2019-12-31

4. Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges budgetram för utbildningsnämnden uppgår till 19 513,3 mnkr på kostnadssidan och 594,9 mnkr på intäktssidan, netto 18 918,4 mnkr. Budgeten för investeringar uppgår till 135,0 mnkr.

Budgeten innebär en nettoökning med 814,7 mnkr jämfört med 2018, varav 436,7 mnkr avser volymförändringar. Förändringen i utbildningsnämndens budgetram 2019, jämfört med budget 2018, beror främst på ökade prestationsersättningar då antal elever ökar och på höjda schablonbelopp från kommunfullmäktige. Schablonerna höjs med 2,0 procent för förskola, fritidshem, fritidsklubb, grundskola åk F-9, grundsärskola, gymnasieskola och 1,9 procent för gymnasiesärskola.

Inom grundskolans grundschablon finns en satsning på naturskola om 2,0 mnkr, där den del som tillfaller verksamheten i egen regi uppgår till 1,5 mnkr, baserat på andelen elever av totalt antal. I grundskolans strukturtillägg ingår sedan 2018 en satsning på lönetillägg för lärare i grundskolor med högt socioekonomiskt index om 13 mnkr. Tidigare budgetanslag för introduktionsförskolor om 1,6 mnkr är borttaget ur nämndens budgetram.

Kommunfullmäktiges budget grundas på barn- och elevantal i de olika verksamheterna våren 2018. Budget till utbildningsnämnden fördelas med schabloner per barn/elev och med anslag, som är specifika belopp riktade till olika ändamål. Schablonen avser att täcka merparten av kostnaderna för verksamheten.

I kommunfullmäktiges budget beräknas följande förändring av antalet schablongrundande barn/elever ske mellan 2018 och 2019:

- förskola (fristående förskola) ökar med cirka 20 barn
- fritidshem ökar med cirka 600 elever
- grundskola ökar med cirka 2 800 elever
- grundsärskola ökar med cirka 55 elever
- gymnasieskola ökar med cirka 700 elever
- gymnasiesärskola ökar med cirka 10 elever

Prestationsförändringar (ändringar i barn- och elevantal) som beräknas påverka budgeten anges i månads- och tertialrapporter till kommunstyrelsen under året.

Jämfört med kommunfullmäktiges budget 2019 beräknas antalet stockholmsbarn i verksamhetsplanen enligt nedanstående sammanställning, vilket motsvarar en ytterligare prestationsökning med cirka 240 mnkr:

Antal barn/elever per verksamhet	KF 2019	VP 2019	Differens
Förskola, fristående	20 752	19 789	-963
Grundskola åk F-9	97 395	101 140	3 745
Fritidshem	41 278	41 809	531
Fritidsklubb	13 310	14 499	1 189
Grundsärskola	957	966	9
Gymnasieskola	27 741	28 047	306
Gymnasiesärskola	426	412	-14

Mer detaljerade uppgifter kring antal schablonggrundande barn och elever finns i bilaga 1. Bilaga 2 innehåller av stadsledningskontoret särskilt efterfrågade budgetuppgifter. Samtliga grund- och gymnasieskolor i egen regi framgår i bilaga 4.

Satsning på likvärdig datakommunikation

Under lång tid har datakommunikationen i Stockholm stads skolor inte uppmärksammats tillräckligt som en del av digitaliseringen. Detta har fått till följd att utbyggnaden av datakommunikation i skolorna på många ställen är bristfällig och inte likvärdig. För att komma till rätta med detta görs en satsning så att lägstnivån för datakommunikation i alla Stockholms stads skolor kommer upp till en nivå som motsvarar standarden vid nybyggnation. Dessutom kommer kostnaderna för datakommunikation framöver att betalas direkt från central förvaltning som en del av hyran, i stället för att varje skola betalar sina egna kostnader för datakommunikation. Skolorna får därmed en minskad administration.

Detta innebär att budgeten för datakommunikation utökas med 10 mnkr samt att budgetmedel om 33 mnkr omfördelas från skolpeng till central förvaltnings budget för hyror. Detta motsvarar alltså kostnader som skolorna tidigare haft och som de från 2019 inte längre kommer att ha. Sammanlagt innebär det att en budget om 43 mnkr finns på central förvaltning avseende datakommunikationskostnader som då blir en del av lokal/hyreskostnaderna. Som en konsekvens av denna omfördelning av kostnader blir höjningen av skolpeng för egen regi avseende grundskola och gymnasieskola 1,6 procent istället för 2,0 procent som är den nivå som fullmäktiges schabloner höjs med.

Kostnader för datakommunikation grundskola och gymnasieskola	Förändring av peng
Generell uppräknings	+ 2,0 %
Omfördelning av kostnader från skolor till central förvaltning (33 mnkr)	- 0,4 %
Nettouppräknings av peng	+ 1,6 %

IT-kostnader

Stadens kostnader för gemensamma och centrala IT-lösningar fördelas genom Stockholms stads IT-prislista. För utbildningsförvaltningens del ökar de kostnader som fördelas via IT-prislistan med 80,5 mnkr jämfört med 2018 och uppgår till sammanlagt 248,6 mnkr.

Ökningen beror till stor del på att Skolplattformen nu är fullt implementerad och har övergått från projekt till förvaltning samt på en förändrad hantering av GSIT2-avtalet. GSIT2 har en annan finansieringsmodell som innebär att varje avropad enhet (dator) får en lägre kostnad

(som direktfaktureras utanför IT-prislistan) medan de centralt fakturerade fasta kostnaderna har ökat. Den rörliga kostnaden för skolorna per dator blir lägre än tidigare med det nya GSIT2-avtalet. Hur stora skolornas totala IT-kostnader blir beror på hur många och vilken sorts datorer skolan beställer.

Utbildningsförvaltningens totala kostnader för licenser, förvaltning, drift och utveckling av IT-system uppgår till 327,3 mnkr, varav 268,7 mnkr fördelas ut till skolorna/enheterna. Vissa av kostnaderna fördelas ut per anställd, medan andra fördelas ut per elev, se bilaga 10.

Tabellen nedan visar ökningen av IT-kostnaderna för 2019 jämfört med 2018.

Genomsnittlig IT-kostnad i kr per elev respektive anställd	2018	2019
Kostnad per elev, Grundskola	1 335	1 736
Kostnad per elev, Gymnasieskola	1 469	1 656
Kostnad per anställd, Grundskola	4 969	7 202
Kostnad per anställd, Gymnasieskola	4 883	6 850
Kostnad per anställd, Central förvaltning	5 016	7 602

Utmaningar 2019

Flera gymnasieskolor i egen regi redovisar underskott under 2018. Gymnasieskolornas stora utmaning 2019 är att fortsätta hantera konsekvenserna av elevminskningarna under tidigare år och samtidigt tillgodose elevernas programönskemål med bibehållen kvalitet. Skolorna måste fortsätta att aktivt anpassa sina organisationer och arbetssätt till förändrat elevunderlag.

Förvaltningen arbetar med att vidta åtgärder på de gymnasieskolor som har eller prognostiserar underskott.

Förvaltningen kommer att verka för att gymnasiets lokaleffektivitet ska öka. Det ska ske dels genom pedagogiskt nytänkande, ökat användande av schemaramen samt en översyn av vilka ytterligare åtgärder som, utifrån kapacitetsutredningen, är möjliga. Huvudmannaskap gällande lokalresurserna ska stärkas genom att nyttjandet tydligare kopplas till de uppdrag och den verksamhet skolorna ska bedriva i lokalerna under läsåret. I gymnasieskolor som har ledig lokalkapacitet kommer arbetet med att tillgängliggöra dessa för annan verksamhet inom eller utom staden att fortsätta.

Under januari 2019 kommer utbildningsförvaltningen att överlämna A-huset i fastigheten Skärholmens gymnasium till SISAB/Stockholmshem. Externa hyresgäster kommer att erbjudas att hyra lokaler i B-huset. När lokalerna på Campus Tensta är klara kommer Tensta gymnasium att flytta tillbaka från sina tillfälliga lokaler i före detta Kämpingeskolan. Ytterligare hyresgäster kommer att etablera sig i samma byggnader som Tensta gymnasium eftersom utbildningsförvaltningen har sagt upp lokaler och enbart hyr en mindre del, vilket kommer innebära en minskning av gymnasiets lokalyta.

Utvecklingen av gymnasieskolornas ledningsorganisation mot en rektor per gymnasieskola fortsätter. Det innebär att rektor utöver ledning av den pedagogiska verksamheten även ansvarar för ekonomi och personal. För de gymnasieskolor som idag har mer än en rektor genomförs den organisatoriska förändringen kontinuerligt när en rektor slutar på skolan. Förvaltningen ger rektor stöd i denna organisatoriska omvandling.

Budget per verksamhetsområde 2019 samt jämförelse med 2017 och 2018

Driftverksamhet, mnkr	Utfall 2017	Budget 2018 (VP)	Slutlig Budget 2018	Prognos november 2018	Budget 2019 (VP)
Förskola	2 545,8	2 579,0	2 622,3	2 615,3	2 671,8
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	11 878,8	12 158,9	12 543,8	12 344,4	12 688,1
<i>varav Grundskola inklusive fritidshem</i>	11 539,0	11 755,6	12 094,1	11 948,6	12 256,9
<i>varav Grundsärskola</i>	339,8	403,3	449,7	395,8	431,2
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	2 853,6	2 997,5	3 027,6	2 999,6	3 179,5
<i>varav Gymnasieskola</i>	2 632,5	2 811,3	2 831,8	2 791,4	2 980,0
<i>varav Gymnasiesärskola</i>	221,1	186,2	195,8	208,2	199,5
Nämnd och övergripande administration	347,9	368,3	369,3	402,5	379,1
Summa drift netto	17 626,1	18 103,7	18 563,0	18 361,8	18 918,5
Investeringar	102,5	135,1	140,6	140,6	135,0

I de kommande avsnitten beskrivs ekonomiska förutsättningar för respektive verksamhetsområde.

Förskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Budget 2019 (VP)	Budget 2018 (VP)	Ökning/ minskning
Peng och anslag		2 934,4			2 934,4	2 817,2	117,2
Lokaler							
Övrig verksamhet				-262,6	-262,6	-238,2	-24,4
Summa budget		2 934,4		-262,6	2 671,8	2 579,0	92,8
<i>Andel i procent</i>		<i>109,8%</i>		<i>-9,8%</i>	100,0%		

Utbildningsnämnden ansvarar för finansiering av fristående förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg och allmän förskola. Tilldelad budget baseras huvudsakligen på schabloner per inskrivet barn. Kommunfullmäktige beslutar årligen om schablonbelopp som för 2019 är höjda med 2,0 procent. Tilldelningen av schabloner till fristående anordnare baseras på månadsvisa avläsningar per den sista dagen i månaden.

I nämndens budget ingår anslag för socioekonomisk ersättning, myndighetsutövning samt barnomsorg på obekvämt arbetstid. Det socioekonomiska bidraget genereras utifrån stadsdelen där verksamheten är belägen och utifrån kriterierna: utländsk bakgrund, vårdnadshavarnas utbildningsnivå och inkomst.

I budgeten ingår även medel för bland annat samordning av förskolefrågor, kompetensutveckling av barnskötare och förskollärare, språkstöd, tilläggsbelopp, inspektion och tillsyn samt etjänster. Nämnden har ett intäktskrav på 326,4 mnkr avseende statsbidrag för omsorg på obekvämt arbetstid, maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder.

Antalet stockholmsbarn i fristående förskoleverksamhet beräknas under år 2019 uppgå till ett årssnitt om 19 789 barn vilket är 963 barn färre än i KF-budget.

Ersättning till fristående förskolor framgår av bilaga 5.1. Ersättning för barnomsorg på obekvämt arbetstid framgår av bilaga 5.2.

Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Budget 2019 (VP)	Budget 2018 (VP)	Ökning/ minskning
Peng och anslag	7 363,8	3 333,1	127,5	0,0	10 824,4	10 192,1	632,3
Lokaler	1 573,1	0,0	0,0	0,0	1 573,1	1 550,3	22,8
Övrig verksamhet	239,5	11,4	0,0	46,2	297,0	416,5	-119,5
Summa budget	9 176,4	3 344,5	127,5	46,2	12 694,5	12 158,9	535,6
Andel i procent	72,3 %	26,3 %	1,0 %	0,4 %	100,0 %		
varav Grundskola							
<i>Peng och anslag</i>	7 093,7	3 225,8	110,4		10 429,9	9 824,5	605,4
<i>Lokaler</i>	1 538,6				1 538,6	1 516,7	21,9
<i>Övrig verksamhet</i>	238,7	10,3		46,0	294,9	414,4	-119,5
Totalt grundskola	8 871,0	3 236,1	110,4	46,0	12 263,4	11 755,6	507,8
Andel i procent	72,3 %	26,4 %	0,9 %	0,4 %	100,0 %		
varav Grundsärskola							
<i>Peng och anslag</i>	270,1	107,3	17,1		394,5	367,6	26,9
<i>Lokaler</i>	34,5				34,5	33,6	0,9
<i>Övrig verksamhet</i>	0,8	1,1		0,2	2,1	2,1	0,0
Totalt grundsärskola	305,4	108,4	17,1	0,2	431,1	403,3	27,8
Andel i procent	70,8 %	25,1 %	4,0 %	0,0 %	100,0 %		

Generella ekonomiska förutsättningar för grundskola, grundsärskola och fritidshem Schablonerna från kommunfullmäktige har höjts med 2,0 procent för samtliga årskurser i grundskolan. Nämndens budget är beräknad på cirka 3 700 fler elever än kommunfullmäktiges budget, varav 3 000 i egen regi och 700 i fristående skolor och kommunala skolor i annan kommun. Inom grundskolans grundschablon finns en satsning på lärarassistenter och studiepedagoger om 30 mnkr.

Grundskolans lokalkostnader utgör 18,5 procent av schablonbudgeten vilket är 0,6 procent lägre jämfört med 2018.

Schablonen från kommunfullmäktige för fritidshem har höjts med 2,0 procent för årskurs F-3 och 2,4 procent för årskurs 4-6.

Grundsärskolans schabloner från kommunfullmäktige avseende undervisning, skolskjuts och tillägg för särskoleelever i fritidshem har höjts med 2,0 procent. Grundsärskolan finansieras genom en grundschablon för elever i behovsgrupp 1. För elever i behovsgrupp 2 till 4 utgår grundschablon plus ett tillägg utifrån behovsgrupp. När det gäller elever i behovsgrupp 5 utgår ersättning för den totala kostnaden för eleven, det vill säga även för kostnader utöver vad som täcks inom grundschablon och tilläggsschablon för behovsgrupp 4. Dessutom finansieras skolskjutskostnader med en skolskjutsschablon som också är indelad i behovsgrupp 1 till 5.

Förvaltningen har utifrån skollagens bestämmelser beslutat att inte betala modersmålsersättning för elever i internationella skolor. Detta berör bland annat ISSR (International School of the Stockholm region) som är en internationell skola i kommunal regi.

Elevavläsningen avseende grundskola, förskoleklass, grundsärskola och fritidshem sker månadsvis, det gäller för samtliga huvudmän. Avläsningstillfällena infaller den 15:e varje månad med undantag för augusti, då avläsningen sker den 31 augusti och avser juli och augusti. Avläsningen den 15 november avser även december.

Strukturersättning

Strukturersättningen för grundskola uppgår till 2 050,9 mnkr och utgör totalt 19,6 procent av grundskolans grundersättning som består av schabloner och strukturersättning. Anslaget som tilldelas nämnden i fullmäktiges budget, ska bland annat täcka kostnader för socioekonomisk ersättning, tilläggsbelopp/verksamhetsstöd för elever med behov av omfattande särskilt stöd, modersmålsersättning och tilläggsersättning för nyanlända elever. I grundskolans strukturtillägg ingår även en satsning på lönetillägg för lärare i grundskolor med högt socioekonomiskt index om 13 mnkr.

För modersmålsersättning avsätts 255 mnkr, vilket bygger på en ersättning om 10 000 kr/elev och år. Det är en höjning om 2,0 procent jämfört med föregående år.

Strukturersättningen ska också finansiera ersättning för stockholmselever vid statliga specialskolor som Manillaskolan och Hällsboskolan, kommunövergripande verksamhet, elevförsäkringar och verksamhetsförlagd utbildning (VFU), vilket motsvarar en kostnad om sammanlagt 82 mnkr.

Dessutom avsätts anslag för att finansiera merkostnader avseende skolskjuts för elever i CSI-grupper, RH-klasser och för fristående resursskolor och grundsärskolor.

Anslaget för tilläggsbelopp/verksamhetsstöd är höjt med 7 mnkr jämfört med föregående år och uppgår till 377 mnkr. I anslaget ingår ersättning till stadens CSI-grupper som ska utökas med två grupper 2019. Dessutom avsätts 12 mnkr för tilläggsbelopp för stockholmselever i andra kommuner. Ersättningsnivåerna framgår av bilaga 5.7 och är höjda med 2,0 procent jämfört med föregående år.

Tilläggsersättningen för nyanlända elever kommer delvis att finansieras inom ramen för strukturersättningen och för det avsätts 124 mnkr.

Resterande 1 095,9 mnkr av strukturersättningen fördelas till skolor i egen regi och till fristående enligt den socioekonomiska modellen. Det innebär en ökning med cirka 55 mnkr jämfört med 2018. Statsbidraget för stärkt likvärdighet som söks av respektive huvudman, kommer delvis att fördelas till grundskolorna i egen regi utifrån den socioekonomiska modellen. För Stockholms stads del beräknas bidraget för 2019 uppgå till 180 mnkr, varav

120 mnkr kommer att fördelas enligt den socioekonomiska modellen medan 60 mnkr kommer fördelas på ett mera styrande och stödjande sätt efter förslag av grundskoleavdelningens ledningsgrupp i samverkan med avdelningen för utveckling och samordning och avdelningen för ekonomi och styrning. Förvaltningen föreslår att nämnden delegerar till utbildningsdirektören att besluta om fördelningen av den del av statsbidraget för stärkt likvärdighet som inte fördelas i den socioekonomiska modellen.

Socioekonomisk ersättning

Den socioekonomiska ersättningen fördelas utifrån antal inskrivna stockholms elever och viktas mot följande variabler: invandringsår, vårdnadshavares utbildningsbakgrund, om vårdnadshavaren uppstår ekonomiskt bistånd, familjesituation, vårdnadshavarnas inkomst, skolmiljö samt boendemiljö. Indexet beräknas för samtliga skolor som har minst tio stockholms elever. För att inte variationerna för skolorna ska bli för kännbara mellan åren, används ett glidande medelvärde som bygger på de tre senaste årens index.

Skolor som öppnar under året och inte är med i underlaget för beräkningen av de olika variablerna, tilldelas en ersättning motsvarande genomsnittet per elev för respektive driftsform i det stadsdelsnämndsområde där skolan är belägen. Fristående skolor belägna utanför Stockholms stad tilldelas genomsnittsansättningen per elev för samtliga fristående skolor utanför Stockholm.

Under 2018 har förvaltningen gjort en översyn av den socioekonomiska modellen som innebär följande förändringar:

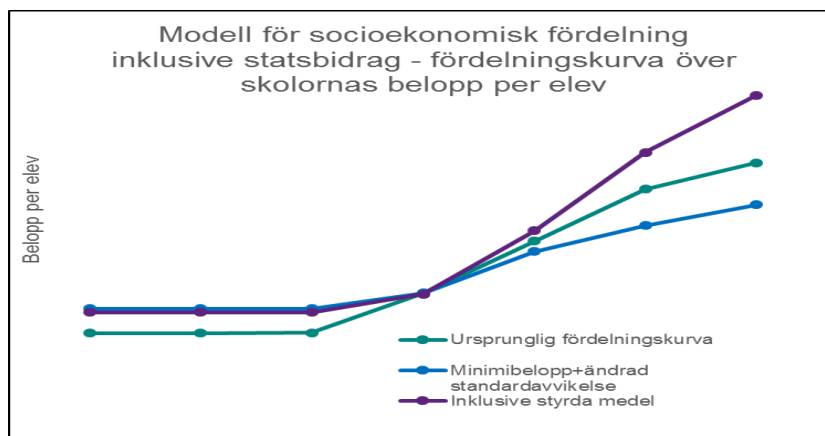
- Införandet av statsbidraget för stärkt likvärdighet medför att den socioekonomiska ersättningsmodellen för grundskolan kommer att bestå av två olika delar. Dels den nuvarande modellen där medel ur nämndens budget fördelas till både kommunala och fristående skolor enligt samma princip. Sedan tillkommer delar av statsbidraget, som endast fördelas till kommunala skolor i egen regi.

2019	
Statsbidrag för stärkt likvärdighet	180 mnkr
	↓
varav i socioekonomisk modell	120 mnkr
varav mera styrande och stödjande	60 mnkr
	↓
varav grundskoleavd. ledning	50 mnkr
varav central förvaltning	10 mnkr

Statsbidraget för stärkt likvärdighet som år 2019 uppgår till 180 mnkr, fördelas till största delen, 120 mnkr, till skolor i egen regi enligt den nuvarande modellen för socioekonomisk ersättning.

Det socioekonomiska bidraget som en skola i egen regi får, kommer alltså att bestå av en del som kommer från den nuvarande modellen och därefter läggs en del på som kommer från statsbidraget. Vid jämförelser med fristående skolor är det viktigt att notera att de själva måste ansöka om statsbidraget och det socioekonomiska bidraget som nämnden finansierar är enligt den nuvarande modellen, det vill säga exklusive statsbidrag. Resterande 60 mnkr av statsbidraget kommer att fördelas på ett mer styrande och stödjande sätt. Det innebär att grundskoleavdelningens ledningsgrupp i samverkan med avdelningen för utveckling och samordning och avdelningen för ekonomi och styrning, utarbetar förslag till fördelning av resurserna till skolor som är i särskilt behov av insatser som förbättrar möjligheten till måluppfyllelse för varje elev.

- Ett basbelopp på 800 kr per elev införs 2019 i den del av den socioekonomiska modellen som inte finansieras av statsbidraget för stärkt likvärdighet för att garantera en miniminivå för varje skola. Samtidigt ökas standardavvikelsen i modellen med 17 procent för den statsbidragsfinansierade delen i modellen.

Det innebär i praktiken att ingen kommunal skola i egen regi får mindre än cirka 2 500 kr per elev. En tanke med detta är att skolor med ett väldigt lågt bidrag per elev får större möjligheter att lyckas med sitt kompensatoriska uppdrag om de får ett tillskott upp till en viss basnivå. Sammantaget innebär det att kurvan som visar spridningen av de olika skolornas totala socioekonomiska bidrag enligt den socioekonomiska modellen kommer att bli något mindre brant, se blå kurva. Inkluderas även de mera styrande och stödjande fördelade delarna av statsbidraget så kommer kurvan i diagrammet ovan istället bli brantare, se lila kurva.

- En tilläggsersättning för nyanlända elever i internationella skolor införs från och med 2019. Som ett led i detta bör klassningen enligt den socioekonomiska modellen göras på annat sätt för dessa skolors elever med okänd bakgrund. Enligt nuvarande modell klassas eleverna i de internationella skolorna som har okänd bakgrund, som om de har de största behoven enligt samtliga variabler i modellen. Det är inte troligt att denna elevgrupp har så stora behov som nuvarande klassning genererar enligt de förklarande variablerna. Detta

innebär att eleverna på internationella skolor med okänd bakgrund hanteras på ett annat sätt än övriga elever med okänd bakgrund. För dessa skolor görs följande antaganden när uppgifter om de förklarande variablerna saknas:

- Vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning
- Vårdnadshavarna har inte ekonomiskt bistånd
- Eleven bor med båda sina vårdnadshavare
- Vårdnadshavare har inkomst i kvartil 3

Skolmiljö sätts till kategori 1 för alla elever på dessa skolor, oavsett om elevens bakgrund är känd eller inte.

Tilläggsersättningen för nyanlända i internationella skolor utbetalas även för Rödabergsskolans elever i En-spåret. Övriga nyanlända elever på skolan genererar tilläggsersättning för nyanlända enligt den sedan tidigare befintliga modellen.

Tilläggsersättning för nyanlända

Skolor som tar emot nyanlända elever som är bosatta i Stockholms stad ersätts med grundpeng och socioekonomisk ersättning på samma villkor som för elever som inte är nyanlända. Därutöver ersätts skolorna med en särskild nyanländpeng. Den finansieras dels av strukturersättningen där cirka 124 mnkr avsätts och dels av asylbidraget från Migrationsverket. Modellen ser ut enligt följande:

1. Modellen bygger på en indelning av de nyanlända eleverna i behovsgrupper utifrån en individuell bedömning.
2. Indelningen sker i sex behovsgrupper där kriterierna *skolbakgrund och ålder vid ankomst till Sverige* avgör vilken behovsgrupp eleven tillhör.
3. Tilläggsersättning för nyanlända utbetalas under 4 år och minskas årligen enligt en trappstegsmodell.
4. Modellen gäller elever från förskoleklass till och med årskurs 9 för elever i både fristående och kommunala skolor.

För nyanlända elever i internationella skolor utgår ersättning enligt behovsgrupp ett.

En uppföljning av hur modellen för tilläggsersättning för nyanlända har fungerat kommer att göras under året.

Avläsningen sker månadsvis vid samma tillfällen som övrig avläsning. Belopp för tilläggsersättning för nyanlända framgår av bilaga 5.6. Tilläggsersättning för nyanlända utgår inte för elever från Norge och Danmark och för elever med svenska som modersmål.

Uppföljning av socioekonomiska medel och statsbidrag för stärkt likvärdighet

Alla grundskolor ska i verksamhetsplanen planera för, och i verksamhetsberättelsen redogöra för, användningen av socioekonomiska medel och statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling. Förvaltningen följer upp och analyserar användningen av tilldelade medel.

Fritidsklubb

Kommunfullmäktiges schablon för fritidsklubbar har höjts från 7 071 kr/elev till 7 212 kr/elev 2019, en höjning med 2,0 procent. Samma belopp kommer att fördelas ut till skolorna.

Grundskola och fritidshem i egen regi

Kommunfullmäktige har höjt schablonerna till grundskoleverksamheten med 2,0 procent. Höjningen av elevpengen till egen regis grundskolor föreslås till 1,6 procent och pengarna uppgår då till 73,3 procent av schablonerna. Orsaken till att höjningen av pengarna är lägre än schablonhöjningen är att kostnader för datakommunikation som tidigare betalades direkt av skolorna, från och med 2019 kommer att ingå i hyran och därmed betalas centralt. För grundskolans del beräknas kostnaden för detta uppgå till cirka 27 mnkr och detta motsvarar cirka 0,4 procent i utebliven höjning av pengarna som då också motsvaras av en minskad kostnad för skolorna.

För fritidshem är höjningen av schablonerna 2,0 procent för årskurs F-3 och för årskurs 4-6 är höjningen 2,4 procent. Pengarna till fritidshem föreslås höjas lika mycket som kommunfullmäktiges höjning för årskurs F-3 och 1,2 procent för årskurs 4-6 och utgör då 73,0 respektive 72,7 procent av schablonen. Elevpeng för grundskola, fritidshem med mera framgår i bilaga 5.3.

Centrala grupper med särskild inriktning, CSI-grupper, finansieras med skolpeng, socioekonomiskt tilläggsbelopp, verksamhetsstöd samt eventuell ersättning för modersmål. Antalet platser i stadens CSI-grupper uppgår till cirka 236 stycken fördelade på 11 grupper, jämfört med 215 respektive 12 grupper år 2018. Två nya grupper med 25 platser vardera kommer att starta 2019. Dessa kommer att placeras i Skärholmen respektive Järvaområdet.

Pilotprojektet som innebär att lärare i grundskolor med högt socioekonomiskt index ska få ett lönetillägg kommer att fortsätta under 2019. Budgeten för satsningen uppgår till 13 mnkr.

Pilotprojektet med att till exempel anställa lärarassistenter och studiepedagoger som startade 2018 ska fortsätta även 2019. För detta är 30 mnkr avsatt i kommunfullmäktiges budget inom ramen för grundskolans schablon som fördelas till respektive huvudman. För egen regis skolor ligger satsningen i elevpengen.

Fördelning av profilbidrag

Skolor som av utbildningsnämnden fått uppdrag utöver den ordinarie skolverksamheten, kan erhålla ett extra bidrag, ett så kallat profilbidrag för kommunövergripande verksamhet.

Bidraget fastställs årligen i nämndens verksamhetsplan. År 2019 kommer Stockholm att stå som värd för Nordiska skolspelen och för det har 2 mnkr extra budgeterats.

Bidrag per skola (i mnkr)	2019
Vasa Reals skola	1,0
Hillelskolan	1,6
Nordiska skolspelen	2,3
Kungliga Svenska Balettskolan	7,7
Adolf Fredriks musikklasser	0,2
Adolf Fredriks musikklasser Farsta	0,1

Fristående grundskola och grundskola i annan kommun

Kommunfullmäktige beslutar årligen om peng till fristående grundskola, fristående fritidshem och internationella skolor. Belopp framgår av bilaga 5.5. Interkommunal ersättning framgår av bilaga 5.4.

Grundsärskola i egen regi

Schablonerna från kommunfullmäktige för grundsärskola, skolskjuts och tillägg för fritidshem är höjda med 2,0 procent. Mellan 88 och 95 procent av schablonen, beroende på årskurs och behovsgrupp, betalas ut som peng till verksamheten i egen regi. Det motsvarar en höjning om 2,0 procent, vilket motsvarar kommunfullmäktiges höjning. Skolskjutstillägget utbetalas i sin helhet som peng till skolorna. Elevpeng för grundsärskola och skolskjuts framgår av bilaga 5.8.

Tillägget för fritidshem motsvarar 94,6 procent av kommunfullmäktiges schablon, se bilaga 5.3.

Fristående grundsärskola och grundsärskola i annan kommun

Kommunfullmäktige beslutar årligen om peng till fristående grundsärskolor. Ersättningen framgår av bilaga 5.10. För stockholmselever i andra kommuners grundsärskola motsvarar ersättningen den faktiska kostnaden. Interkommunal ersättning framgår av bilaga 5.9.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Budget 2019 (VP)	Budget 2018 (VP)	Ökning/ minskning
Peng och anslag	884,2	1 336,5	400,0	0,0	2 620,7	2 496,4	124,3
Lokaler	442,3	0,0	0,0	0,0	442,3	407,4	34,9
Övrig verksamhet	70,9	2,5	0,7	43,7	117,8	93,7	24,1
Summa budget	1 397,4	1 339,0	400,7	43,7	3 180,8	2 997,5	183,3
Andel i procent	43,9 %	42,1 %	12,6 %	1,4 %	100,0 %		
varav Gymnasieskola							
<i>Peng och anslag</i>	813,4	1 254,1	372,6		2 440,1	2 328,4	111,7
<i>Lokaler</i>	424,7				424,7	390,9	33,8
<i>Övrig verksamhet</i>	70,7	2,5	0,7	42,6	116,5	92,0	24,5
Totalt gymnasieskola	1 308,8	1 256,6	373,3	42,6	2 981,3	2 811,3	170,0
Andel i procent	43,9 %	42,1 %	12,5 %	1,4 %	100,0 %		
varav Gymnasiesärskola							
<i>Peng och anslag</i>	70,8	82,4	27,4		180,6	168,0	12,6
<i>Lokaler</i>	17,6				17,6	16,5	1,1
<i>Övrig verksamhet</i>	0,2			1,1	1,3	1,7	-0,4
Totalt gymnasiesärskola	88,6	82,4	27,4	1,1	199,5	186,2	13,3
Andel i procent	44,4 %	41,3 %	13,7 %	0,6 %	100,0 %		

Generella ekonomiska förutsättningar för gymnasieskola och gymnasiesärskola
Kommunfullmäktige har höjt schablonen till gymnasieskolan med 2,0 procent.

Gymnasieskolans lokalkostnader inklusive elkostnader utgör 23,8 procent av schablonbudgeten och interkommunal ersättning, jämfört med 23,2 procent år 2018. Ökningen av lokalkostnader beror bland annat på helårseffekt för hyreskostnader för nyöppnade skolor, generella hyreshöjningar och att datakommunikationskostnader ligger i hyran från 2019.

Nämndens budget är beräknad på 238 fler elever än kommunfullmäktiges budget, vilket motsvarar cirka 24,5 mnkr.

Schablonen för gymnasiesärskola höjs med 1,9 procent och skolskjutsschablon för gymnasiesärskola höjs med 2,0 procent av kommunfullmäktige. Gymnasiesärskola finansieras genom en grundschablon för elever i behovsgrupp 1. För elever i behovsgrupp 2 till 4 utgår grundschablon plus ett tillägg utifrån behovsgrupp. När det gäller elever i behovsgrupp 5 utgår ersättning för den totala kostnaden för eleven, det vill säga även för kostnader utöver vad som täcks inom grundschablon och tilläggsschablon för behovsgrupp 4. Dessutom finansieras skolskjutskostnader med en skolskjutsschablon som också är indelad i behovsgrupp 1 till 5.

Kommunfullmäktige har beslutat att elevavläsning för gymnasieskolan ska ske månadsvis från och med 2018 för samtliga huvudmän. Avläsningstillfällena infaller den 10:e varje månad. Undantag är juni då avläsning sker den 1 juni samt för augusti då avläsningen sker

den 31 augusti och avser juli och augusti. För september är avläsningen den 15 september. Avläsningen den 10 november avser även december.

Prislista för gymnasieutbildning i Stockholms län

Stockholms stad tillämpar Storsthlm (före detta KSL) gemensamma prislistor för nationella gymnasieprogram i Stockholms län samt Håbo kommun, programinriktat individuellt val samt interkommunal ersättning/tilläggsbelopp för modersmålsundervisning. Priserna redovisas i bilaga 5.13 för fristående gymnasieskola, respektive 5.12 a och b mellan kommuner. Priserna har höjts med 1,8 procent jämfört med 2018.

Storsthlm rekommendation tillämpas avseende interkommunal ersättning för elever som går i klass med hörselanpassning.

Den gemensamma prislistan omfattar inte introduktionsprogrammen (med undantag för programinriktat individuellt val), International Baccalaureate, utbildning för yrkesdansare samt reseersättning. Ersättningsbelopp för dessa beräknas på samma grunder som för kommunens egna gymnasieskolor med motsvarande inriktning.

Skolverket godkänner och prissätter särskilda varianter på vissa nationella program.

Programinriktat val från höstterminen 2019

Preparandutbildningen och programinriktat individuellt val ersätts från den 1 juli 2019 av programinriktat val. Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och ska så snart som möjligt kunna antas till det nationella programmet. Det nationella program som utbildningen är inriktad mot kan vara både ett yrkesprogram och ett högskoleförberedande program. Belopp för programinriktat val framgår i bilaga 5.11 – 5.13.

Strukturersättning

Nämnden tilldelas en strukturersättning som innefattar socioekonomiskt tilläggsanslag, verksamhetsstöd, ersättning för modersmål, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) samt elevförsäkringar med mera. Strukturersättningen uppgår till 154,4 mnkr.

Det socioekonomiska anslaget beräknas efter ett antal elevrelaterade bakgrundsvariabler där elevens meritpoäng väger tyngst. Syftet med anslaget är att ge alla elever samma möjligheter att uppnå gymnasieskolans mål. Socioekonomiskt tilläggsbelopp fördelas enligt samma principer till skolor i egen regi och fristående skolor på program som inte omfattas av den gemensamma prislistan. Beloppet för socioekonomiskt anslag uppgår till totalt 76,8 mnkr.

För skolor som omfattas av Storsthlm gemensamma prislista utbetalas ett socioekonomiskt anslag, som benämns struktur tillägg, baserat på meritvärdet i årskurs 9. För detta ändamål har 17,4 mnkr avsatts. Sammanlagt uppgår den totala budgeten för socioekonomiskt fördelat anslag till 94,2 mnkr, en ökning med 2,3 mnkr jämfört med 2018.

För verksamhetsstöd/tilläggsbelopp till Stockholms gymnasieelever avsätts 53,0 mnkr, en ökning med 8,9 mnkr jämfört med 2018.

För elever som läser modersmål utgår ett tilläggsbelopp om 5 018 kr för gymnasieskolor i egen regi. För elever i fristående skolor och skolor inom det länsgemensamma samarbetet gäller Storsthlmns rekommendation om tilläggsbelopp om 8 625 kr exklusive momsersättning. Den totala kostnaden för modersmålsersättning beräknas bli 10,8 mnkr.

Uppföljning av socioekonomiska medel

Alla gymnasieskolor ska i verksamhetsplanen planera för, och i verksamhetsberättelsen redogöra för, användningen av socioekonomiska medel. Förvaltningen följer upp och analyserar användningen av tilldelade medel.

Gymnasieskolor i egen regi

Kommunfullmäktige har höjt schablonen till gymnasieverksamheten med 2,0 procent. Höjningen av elevpengen till egen regis gymnasieskolor föreslås till 1,6 procent och snittpengen uppgår då till 72,4 procent av schablonen. Orsaken till att höjningen av pengan är lägre än schablonhöjningen är att kostnader för datakommunikation som tidigare betalades direkt av skolorna, från och med 2019 kommer att ingå i hyran och därmed hanteras centralt. För gymnasiedelen beräknas kostnaden för detta uppgå till cirka 6 mnkr och detta motsvarar cirka 0,4 procent i utebliven höjning av pengan som då också motsvaras av en minskad kostnad för skolorna. Programpengen till gymnasieskolor i egen regi framgår av bilaga 5.11.

Sommarskola bedrivs vid Blackebergs gymnasium och Thorildsplans gymnasium. För detta avsätts 9,5 mnkr.

Kungsholmens västra gymnasium och Thorildsplans gymnasium erbjuder gymnasial utbildning för elever med hörselnedsättning och för dessa klasser får skolorna ett anslag utöver programpeng. För interkommunala elever i dessa skolor utgår ett tilläggsbelopp utöver det nationella programpriset, vilket framgår av bilaga 5.12 a och 5.12 b.

Bromma gymnasium, RgRh-gymnasiet och Midsommarkransens gymnasium har erhållit godkännande av Skolverket för att bedriva nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU). För elever antagna till NIU utbetalas de särskilda tilläggsanslagen för lagidrott alternativt individuell idrott.

Språkin introduktion

För nyanlända elever erbjuder gymnasieskolan språkin introduktionsklasser med särskild programpeng, se bilagorna 5.11 - 5.13. Liljeholmens gymnasium är en skolenhet med specifikt uppdrag att erbjuda nyanlända att påbörja sina studier inom språkin introduktion. Från och med 2018 har mottagningsenheten Start Stockholm utökat sitt uppdrag till att förutom grundskoleelever även innefatta gymnasieelever.

Fristående gymnasieskola och gymnasieskola i annan kommun

För program som omfattas av den läns gemensamma prislistan kommer denna att tillämpas. För övriga program beräknas bidrag på samma grunder som för kommunens egna gymnasieskolor, se bilaga 5.13.

Inom Stockholms län samt Håbo kommun kommer den läns gemensamma prislistan att tillämpas mellan kommunerna. Belopp för interkommunal ersättning till gymnasieskola utanför Stockholms län samt för elever från andra kommuner utanför Stockholms län i Stockholms skolor i egen regi, se bilaga 5.12 b.

Gymnasiesärskola i egen regi

För gymnasiesärskola i egen regi är den genomsnittliga ökningen av peng 1,9 procent och för skolskjutspeng är ökningen 2,0 procent, se bilaga 5.15. Det innebär en höjning med samma nivå som schablonen från kommunfullmäktige. Antalet elever i egen regi beräknas oförändrat jämfört med 2018. För gymnasiesärskoleelever som läser modersmål utgår ett tilläggsbelopp om 5 018 kr.

Fristående gymnasiesärskolor och interkommunala elever

Ökade lokalkostnader innebär högre centrala kostnader per elev i respektive program/behovsgrupp. Den förändringen resulterar i att elevpengen (grund- och tilläggsbelopp) till fristående gymnasiesärskolor och gymnasiesärskolor i annan kommun ökar med i snitt 2,5 procent, se bilaga 5.16 - 5.17. För elever som läser modersmål utgår ett tilläggsbelopp.

Nämnd och övergripande administration

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Budget 2019 (VP)	Budget 2018 (VP)	Ökning/ minskning
Peng och anslag					0,0		0,0
Lokaler				23,5	23,5	21,8	1,7
Övrig verksamhet				347,9	347,9	346,5	1,4
Summa budget	0,0	0,0	0,0	371,4	371,4	368,3	3,1
<i>Andel i procent</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	100,0 %		

Budgeten omfattar nämndverksamhet, ledning, information, ekonomi- och personaladministrativt stöd, utvecklingsinsatser, strategiska IT-frågor, övergripande drift och förvaltning av skolplattformen och andra förvaltningsgemensamma kostnader som inte enkelt kan hänföras till någon verksamhet. Utbildningsnämnden har ansvar för elevförsäkringar och kopieringskostnader för stadens samtliga utbildningsformer.

Investeringar

Nämndens investeringsram för 2019 uppgår till 135,0 mnkr, vilket är en minskning med 5,6 mnkr från 2018. I april 2018 höjdes investeringsramen med 5,6 mnkr till 140,6 mnkr.

Fördelningen av investeringsmedlen utgår från parametrarna antal elever på skolorna, behovet av nyetableringsstöd samt eventuellt behov av centrala investeringar. En del av det elevrelaterade investeringsutrymmet fördelas direkt till resultatenheterna i budgeten. Resten fördelas till verksamhetsavdelningarna, som under året och i samråd med ekonomienheten beslutar om fördelningen av dem utifrån inkomna ansökningar och aktuella riktlinjer. Kort- och långsiktiga drift- och underhållskonsekvenser av investeringarna beaktas vid besluten. Alla investeringar bedöms utifrån kriterierna en likvärdig skola, elevernas lärande, ökad konkurrenskraft och ökad kostnadseffektivitet. Vid ansökningar om medel ska rangordning och prioritering göras av enheten/avdelningen. Se bilaga 8 a och 8 b.

Kapitalkostnaderna beräknas uppgå till 110 mnkr. Kapitalkostnader för investeringar kopplade till beslut av central förvaltning finansieras med centrala medel, övriga kapitalkostnader bär enheterna själva inom ramen för den tilldelade skolpengen.

Resultatenheter och anslagsenheter

Utbildningsförvaltningen föreslår att nämnden beslutar om resultatenheter i enlighet med bilaga 2. Inrättandet av nya resultatenheter sker under förutsättning av att de i bokslutet inte redovisar ett underskott. Regler avseende resultatenheter finns i bilaga 6. Anslagsenheter ska ha en åtgärdsplan där det framgår hur enheterna åter ska få en ekonomi i balans och nå resultatenhetsstatus på nytt. Anslagsenheterna framgår av bilaga 3.

Antalet resultatenheter i grundskoleverksamheten beräknas till 109 stycken 2019 under förutsättning att Observatorielundens skola och Hjorthagens skola har ett överskott alternativt ett +/-nollresultat i bokslutet 2018 och blir inrättade som resultatenheter.

Knutbyskolan, Norra Ängby skolor, Högländsskolan, Klastorp Essinge skolor, Lilla Adolf Fredriks skola och Lillholmsskolan/Ekholmsskolan, sammantaget sex resultatenheter beräknas övergå till att bli anslagsenheter. Två nya skolor kommer att starta under 2019, Konradsbergsskolan våren 2019 och Roslagstullsskolan hösten 2019. De kommer att bli anslagsenheter de två första åren. Det innebär att det sammanlagt kommer att finnas 19 anslagsenheter under 2019.

Gymnasieverksamheten beräknas att ha sammanlagt 18 resultatenheter och 16 anslagsenheter under 2019. Detta gäller under förutsättning att Bromma gymnasium har ett överskott alternativt ett +/-nollresultat i bokslutet 2018 och blir inrättad som resultatenhet.

Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa (ALE) har sammanlagt 7 enheter varav 2 är resultatenheter. Resultatenheterna är Språkcentrum och Skolhälsan.

Omslutningsförändringar

För att ge en korrekt bild av faktisk bruttoomslutning ska nämnden redovisa förändrad omslutning till följd av ökade externa intäkter för bland annat försäljning av verksamhet, huvudsakligen intäkter och kostnader för elever från andra kommuner. I beloppet ingår också statsbidrag med mera. Omslutningsförändringarna i nämndens verksamhetsplan uppgår till totalt 1 855,0 mnkr.
